

PULA

Náczyhegyi Tükör-Spiegel

XXI. évfolyam

1. szám

Pula, 2010. július 31., szombat

Pula, Náczyhegy 2010

„Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség...”
(A szőlőhegy 1817-ben írott törvénykönyvéből)

Helytörténeti folyóirat

Megjelenik minden évben július utolsó szombatján

Kiadja a Pulai Náczyhegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE)

Főszerkesztő: NAGYPÁL Gábor

Szerkesztő: NAGYPÁL Szabolcs

Külön köszönet: ROZS-NAGY Szilvia és NAGYPÁL Csanád

Visszatekintés

A korábbi években a *Pula-Nácihegyi Tükör-Spiegel*ben megjelent írásaimban az utolsó eltelt esztendő eseményeit foglaltam össze.

Mivel ebben az évben vége lesz egy önkormányzati ciklusnak és kezdődik egy újabb, jó lehet egy kicsit hosszabban visszatekinteni.

Az elmúlt esztendők történéseit átgondolva érdemes talán egy listát összeállítani arról, hogy mi jó és mi rossz következett be a település életében. Természetesen e lista nagyon személyes, mások valószínűleg egy eléggé eltérő listát mutatnának be az elmúlt évekről. Azért bízom benne, hogy sok pulai „listája” hasonlít egy kicsit az enyémhez.

Jó dolognak gondolom, hogy életképes településnek érezzük magunkat és talán meg is tudunk maradni ennek; hogy jelentősen nem csökkent a lélekszámunk, illetve a csökkenés nem elköltözés miatt következik be.

Továbbá, hogy tettekre, jólnevelt, falujukot szerető fiataljaink vannak; hogy sok településtől eltérően nem vettünk fel működési hitelt; hogy a nemsokára elkészülő kábeltévé és szélesávú világháló-hozzáféréssel együtt minden infrastruktúra kiépült.

Valamint, hogy megtartottuk ünnepeinket és rendezvényeinket; hogy új falugondnoki gépkocsink van; hogy több, nem csak nevében létező, hanem valóban is működő civil szervezetünk van.

Ezenkívül, hogy olyan képviselőtestületünk van, akik képesek egyetértésre jutni és közös döntéseket hozni; hogy még van táncsoportunk; hogy két év kihagyás után újra van rendezvénye Pulán a Művészetek Völgye fesztiválnak; illetve hogy van boltunk és kocsmánk.

Rosznak gondolom viszont, hogy lassan „felborul” a falu, mert kiürül egy része, főként a Fő utca; hogy sok ember érdektelen a közösséggel szemben, és csak a saját egyéni boldogulását hajtja (vagy még azt sem).

Emellett, hogy nem sikerültek a pályázataink a Tűzoltószertár bővítése, a Faluház tetőtérbeépítése és a Falumúzeum felújítása ügyében; hogy rosszak az önkormányzati útjaink, és nem látszik lehetőség érdemi felújításukra.

Illetve, hogy hiába takarítunk meg évente mintegy három-ötmillió forintot a működési kiadásokból, a következő évben ezt is a hiányok pótlására kell feláldozni; hogy egyre több az üres ház a faluban.

Rossz még, hogy nincs kialakított és közművesített önkormányzati lakótelek, amellyel fiatalokat tudnánk megtartani, sőt idevonzani, esetleg még az értékesítésből bevétele is képződne a falunak.

Végül, hogy nincs helyben szinte semmilyen munkalehetőség; hogy többen még a térségben adódó munkalehetőségeket sem használják ki; hogy egyre többen vannak, akik nehéz élet helyzetbe kerülnek; és hogy megszűnőben van az évtizedes múltra visszatekintő táncsoportunk.

A két lista sok eleme összefügg egymással. A jövőben nem csak az új települési önkormányzat, hanem az egész közösség feladata lenne, hogy a második lista elemei közül minél több eltűnjék, illetve ne szaporodjék újjal.

Én derűlátó vagyok a falu jövőjét illetően. Pula mindig kicsit másnak, erősebbnek tűnt számomra, mint a tágabb környékbeli kistelepülések. Nehéz meghatározni, hogy mitől. Talán a sok, reggelente a buszmegállóban gyülekező iskolába és óvodába induló gyerektől, akik a jövőt jelentik.

Vagy a nappali forróság enyhültével a temetőbe locsolni tartó asszonyoktól és fiataloktól, akik a múlt tiszteletét jelenítik meg; vagy a kertekben, a Nácihegyen hajladozó emberektől, akik a mindennapok szorgalmát mutatják?

A láthatólag az üdvözlés formájával küzdő, de mégis hangosan köszönő kamaszfiataloktól? Vagy a számos, minden korosztálybeli pulaitól, környékbelitől, akik eljöttek a REMÉNYI Antal, Tóni bácsi tiszteletére rendezett kiállítás megnyitójára?

Talán a március tizenötödikei ünnepséget szervezőktől, az önkéntes segítőktől, akik a helytörténeti kiállításra „kincseket” ástak elő? Vagy a gyászlobogótól, amelyet ha látunk a Faluházon, jelenti azt, hogy megint eggyel kevesebben vagyunk, de azt is, hogy a maradók emlékeznek az elmentre?

Azt hiszem mindennek és még nagyon sok megfogalmazhatatlan dolognak köszönhetjük, hogy a nehézségek ellenére is jó pulainak lenni. Átfutva az előző sorokat, talán kicsit elvitt az érzélem, gondoltam, ki is húzom. De aztán megdöntöttem magam, hiszen nem szégyen az, ha valaki ilyen állapotba kerül, amikor arra végiggondolja, hol is él, kik között is él. Sőt, szeretném, ha egyre többen lennénk ilyenek.

KERTÉSZ Lajos
polgármester

Beszéd Pula ünnepén (2009. július 31., Szent Ignác napja)

Hölgyeim és uraim, tisztelt ünneplő közösség! Az ünnep mindig alkalmas a számvetésre, úgy visszapillantani a múltra, hogy az továbbadható legyen a következő nemzedéknek, ugyanakkor azonban mindez alkalmat ad az előretökítésre, az új föladatak számbavételére egyaránt.

Így van ez most is, amikor itt állunk egy ősi településen, együtt idézve föl, az ünnep fényébe emelve eltűnt évszázadokat. Mit mond a huszonegyedik század emberének Pulán a múlt? Végigtekintve rajta, emlékeztetőül ma is fölviláncolhatók legfontosabb állomásai.

A személynévből magyar névadással elnevezett falu, Pula, az újkőkori óta lakott település volt. Átvonultak rajta a rómaiak, a népvándorlások népei, majd a honfoglaló magyarok vetették meg lábukat földjén.

A korai középkorban még két kis falu alkotta határát: Pula és Tálad vagy Tálod, a RÁTÓT-nemzetség, majd a belőle származó GYULAFFYak birtokaként a tizenhatodik század első felében DEVECSERI CSORON András birtokolta, majd a török hódítás következményeként 1557-től már pusztaként ismert. A tizenhetedik század elejétől pedig az ESTERHÁZY-család tulajdonába került a vidék, akik 1751-ben dél-német területről, keleti dunai bajor nyelvjárást beszélő német telepeseket hoztak a faluba.

A mai pulaiak ősei akkor hazát cseréltek, mert az óhazában, a Német Fejedelemségekben a harmincéves háborút követő súlyos robotterhek, a szegénység, a teljes kiszolgáltatottság, az aszály, a fagykár és a járványok a nyomukban járó éhínséggel elviselhetetlenné tették ott számukra az életet. Magyarhonban a török hódoltság, a fölszabadító háborúk, a hitújítás és a római katolikus megújulás, valamint a szabadságmozgalmak eredményeként megritkult lakosság közé vagy helyére szívesen fogadták az üres és félig üres falvakba a bevándorló telepeseket.

Így érkezett meg Pulára is az egy faluközösségnyi ember, bízva a kivándorlódal által sugallt reménybéli boldogulásban: „Das Ungarland ist s' reichste Land / Dort wächst viel Wein und Treid, / Dort geist viel Vieh und Fleisch und Gflüg, / Und fajlag ist die Weid, / Wer jetzt zieht ins Ungarland / Dem büld die goldne Zeit!”

A *Vadalma, vadalma, magva de keserű* című kivándorlódal magyar szövege a következő: „Magyarország a leggazdagabb, / Búzája, szőleje

jó, / Sok ott a barom, a hal, a vad, / Szép legelő, laktató, / Aki most Magyarországra megy, / Annak lesz világa jó.”

Az ideérkező emberek egy lassan nemzeté formálódó németajkú közösségből szakadtak ki, az őslakos magyarokétól eltérő kultúrával rendelkeztek, de itt gyökeret eresztve, hazájukká lett e vidék. A földesúrral kötött telepítési szerződésben biztosított föld, a szabad költözési jog, az adók és úrbéri terhek alóli ideiglenes mentesség párosult kitartó szorgalmukkal, nagy munkabírással, takarékos életmódjukkal, amelyeknek eredményeként szépen gyarapodtak.

Az egymást követő nemzedékeknek átadott német anyanyelvük és az ennek segítségével megőrzött hagyománykincsük erőt adó volt, a közösségi összetartozásukat biztosította és bizonyította. Tanúskodott gazdag múltjukról, az elődök gondolkodásáról, alkotóerejéről, szelleméről, törekvéseiről, munkás mindennapjaikról, ünnepeikről, képviselve a faluközösséget az emberiség kultúrájában.

A forrásokból tudjuk, hogy 1768-ban tizenkét egész és tizenhat fél jobbágytelken éltek, amelyek újabb osztódással negyven jobbágyportát eredményeztek, míg harminc telken zsellérek laktak. Malma és deszkametszője is volt a falunak. A római katolikus telepeseket a nagyvázsonyi plébános, majd később a vigántpetendi káplán pásztorolta. Míg 1770-ben száznyolcvanöt lelket vettek számba, addig 1828-ra e lélekszám négy-százhatvannégyre nőtt.

Nemcsak anyagiakban, hanem létszámban is gyarapodott később a közösség, amelyhez a hitbéli gyarapodás ugyancsak hozzájárult, hisz 1760-ban már imaházuk volt az Európában német nyelvterületről elterjedő Szent Vendelnek szentelve, akihez az állatvérszek ellen könyörögtek.

Áldozatkészségről, az önként vállalt adakozás nemes gesztusáról vall az 1773-ban KRÁMER György jobbágy által építtetett Szent Flórián-kápolna. A tűz elleni védőszent kultuszát éppen a dél-német területről Magyarországra érkező közösségek terjesztették el, amelyhez a pulaiak ősei is hozzájárultak.

Az 1796. évi tűzvész csak megerősítette a faluban a tisztító tűzben szenvedő lelkekért is közbenjáró szent tiszteletét. A betelepedést követően négy évtized múlva impozáns megjelenésű, ékes templomot kapott a falu ESTERHÁZY Károly

egri püspök, mint kegyúr jóvoltából, amely templom Borromei Szent Károly tiszteletére szenteltette föl 1797-ben.

A falunak, mint a Veszprém megyei német falvaknak általában, több fogadott ünnepe volt, amelyet szigorúan megtartottak, csak a legszükségesebb munkák végzésére korlátozva napi teendőiket, hogy az ünnepet, az ünnepelt szentet, akinek közbenjáró könyörgését kérték, hogy litániával, imádságos szívvel és ünnepi öltözettel is megtiszteljük. Ezek a következők voltak: április huszonötödikén Búzaszentelő Szent Márk napja, május negyedikén Szent Flórián, július másodikkán Sárlos Boldogasszony, július huszadikkán Antióchiai Szent Margit, július huszonhatodikán Szent Anna, szeptember tizenötödikén a Fájdtalmas Anya, október huszadikkán Szent Vendel ünnepnapjai.

A nagy alkalmak azonban az esztendő igazi nagy ünnepei voltak, így Karácsony az éjféli szentmisével, virágvasárnap a barkaszenteléssel, nagyszombat a föltámadással, amikor a körmenetben a csak német közösségekre jellemzően a nők kezükben égő viaszgyertya-tekercsekkel, Wachs-stockal haladtak. E jeles napokra a pulai hívek külön kocsit küldtek miséző papjukért. Egyedülállónak mondható a térségben az advent első vasárnapját követő hétfői rorate-mise, amelyet kenderadománnyal háláltak meg plébánosuknak.

Ezért kapta az alkalom a „kendermise” (*Hanif Messe*) nevet. Úrnapja különösen egyedülálló ünnepe volt a német közösségeknek, így Pulának is. A négy égtájat jelképező sátrakat állították föl ilyenkor földbe szúrt gyertyán, fákból kiképzett fasorral kapcsolva össze azokat. Emellett, fúvószenével kísérték a körmenetet, amelyben az Oltáriszentséggel haladó pap oldalán a polgári lövészegylet tagjai, a katonaviselt püregerek haladtak, akik az evangélium fölolvása előtt minden sáternál díszsortúzzal tisztelegtek.

Vígassággal egybekötött templombúcsúját a faluközösség november negyedikén, Borromei Szent Károly napján tartotta és tartja. A németek által lakott Pula egykori településének képe maga is jellegzetes. A terménytárolásra emelt gazdasági épületek, a pajták úgy vették körbe a falut, mint egy erődfal. Mögöttük a kettő vagy három helyiségből álló lakóépületek, az ólak, az istállók, a szérú és a kert foglalta el a telket a hagyományos életmódot folytató hajdani településen.

A házaikat kőből építették, és az udvari homlokzatuk elé emelt tornácokkal harmonikus külsőt adtak nekik. Érdemes szót ejtenünk az épí-

tett örökség két meghatározó emlékééről: a köhídről, valamint a szabadtéren állított hét köfeszületről, amelyek közül kettő éppen a szőlőhegyet védelmezi. 1866-ban megtörtént az úrbéri egyezség, amellyel új lehetőségek nyíltak meg az egykori jobbágyok számára. A falu több iparost is adott a környéknek, akik közül híresek voltak takácsmesterei.

Takácscsaládok dolgoztak itt, mives készítményeikkel ellátva a Balaton-fölvidék tekintélyes részét. Név szerint is említést érdemelnek: SZAUER Ferdinánd, PILLER Ferenc, SZAUER Ágoston és SZAUER János. Figyelemre méltó esemény volt a közösség életében, hogy az első és a második világháború előtt egy-egy iskolát is fölépítettek a faluban. Itt tanult a falu jeles szülötte, a legendás tanár, HARMATH István.

Itt tanított továbbá a közösség mindenese, tanítója, kántora, népművelője, művelődési életének szervezője, igazi lámpása: REMÉNYI Antal. Itt koptatta az iskola padjait a falu hagyományainak krónikása, LEITOLD István is. Az elzárt település életében nagy esemény volt 1958–1959-ben a Nagyvázsöny felől Ajka irányába vezető bekötőút, majd 1962–1963-ban a Tapolca felé átmenő forgalmi út megépítése, amelyben a hagyomány szerint a pulai asszonyok rétest készítő művészetének elvévülhetetlenek az érdemei.

Pula ama gazdag falvak közé tartozik, amelyeknek nemcsak egy, hanem két búcsú is adatott. A második éppen július harmincegyedikén, Loyolai Szent Ignác napján, amikor szőlőhegyének, a méltán nevezetes Náczihegynek, vagy ahogyan az ősök nevezték, *Ignaz-Berg*nek ünnepét ülik meg. A szőlőhegy különös színt és sajátos hangulatot ad egy falu közösségének. A szőlőbirtokosok más emberek, mint a hegyvidékiek. Nyitottabbak, derűsebbek, szívélyesebbek, „likas”, vagyis nyitott ajtajú pincéikbe erővel is behívják a vándort, jó szóval, jó borral vendégelve meg minden arra járó.

Nem véletlen, hogy e vidéken mindenki arra törekedett, hogy előbb-utóbb szőlőbirtokra tegyen szert. Igaz, hogy a szőlő kora tavasztól kora tavaszig munkát jelentett, de meg is jutalmazta tulajdonosát.

A pulai szőlőhegy csak az 1817-es esztendőben jött létre, ezen esztendőből valók hegytörvényei, melyeket a Zala vármegye által 1752-ben kiadott vármegyei *articulusok* mintájára alkottak meg.

Ezen törvényi *articulusok* a jó rend általános megóvása érdekében születtek. A szőlőbirtokosok számára kötelező érvényűek voltak, a be-

tartásukra és a betartatásukra valamennyien ügyeltek.

A hegy birtokosaival együtt így működhetett egészségesen, törvénykövetően, megvédve a fáradságos munka eredményét, vigyázva a tulajdon biztonságát, őrizve az életnek a szőlőheggyel kapcsolatos minden területén a rendet.

Ezen általuk megalkotott és mindenkire kötelező érvényű rendtartás ugyanakkor az önkormányzatiság gyakorlóiskolája is volt egyszerre. Mindezek jó működtetéséhez a katona Szent Ignác közbenjárásáért is fohászkodhattak, hisz példája életvezetési tanácsokkal gazdagította a hozzá fordulókat.

Szent Ignác tisztelete barokk időkben, a jezsuiták hathatós munkálkodása nyomán terjedt el, de vele a pulai telepések akár már bajor földön találkozhattak. A katonából lett népszerűségét mi sem igazolja jobban, mint egy 1667-ből ismert történet.

Ez azt örökítette meg, amikor az egri törökök között csodát tett Ignác, amiért őt a pogányok tisztelni kezdték, a képét is földíszítve. Gyöngyösi körmenetén ráadásul előkelő törökök is tisztelegtek.

Egyik csodatéteményéhez szorosan kapcsolódik a testi-lelki bajok orvoslására szolgáló Szent Ignác vize, amelyet betegségben, kártévők ellen és veszedelem idején eredményesen használtak.

No, de ki is volt a tizennyolcadik század eme nagy újtója, reformer papja, kinek védelmébe templomokat és településeket egyaránt ajánlottak? A baszk nemesi családból származó Inigo Lopez de Loyola lovag, a későbbi Szent Ignác, 1491-ben született.

„Bátor volt a játékban, a nők körüli forgolódásban, a verekezésben és a hadakozásban”, ám 1521-ben súlyosan megsebesült. Egyik lábát ugyanis ágyúgolyó roncsolta meg, ami miatt hosszasan betegeskedett, ágyhoz kötve.

Két fő olvasmánya, *Jézus élete* és a *Szentek élete*, ez idő alatt sorsfordító hatással voltak mind egyéniségére, mind pedig életére. Fölépülve, gyalogosan elzarándokolt Monserratba, majd Manrézában megírta *Lelkigyakorlatok* című könyvét ama céllal, hogy átformálja a megromlott világot.

Megjárva a Szentföldet, mintegy tíz esztendeig tanult, miközben közösséget gyűjtött maga köré, akikkel Rómába ment, fölajánlva szolgálatait a pápának. Itt szentelték pappá valamennyiüket, és itt hagyta jóvá III. PÁL pápa az új rend alapítását.

A rend első elöljárójává pedig éppen Ignácot választották. A „szent tűz embere” minden cselekedete Isten nagyobb dicsőségét szolgálta. Szerényen élt, egykori önzését teljes önzetlenség váltotta föl.

1556-ban „kilopakodott” e világból, ezután 1609-ben (V. PÁL) boldoggá, 1622-ben (XV. GERGELY) pedig szentté avatták. Tanításaival nemcsak korához, hanem a mához, a ma emberéhez is szól.

Néhány gondolatát ki is szeretnénk ezúttal emelni. Szerinte az imádság csak egyik módja Isten dicséretének. Minden teendőnkben és munkánkban meg kell találnunk Istent. Aki mindent Isten nagyobb dicsőségére tesz, annak minden imádság.

A tanítása szerint meg kell őriznünk minden dologban a lélek szabadságát. Nevezzünk, és erősek leszünk. Ha egyszer a szívünk megváltozik, nem csoda, hogy utána általunk a világ is megváltozik.

Pula 2009. évi ünnepén, a Náczihegy búcsúján szívből kívánom, hogy mindenki, aki itt él vagy itt birtokos, találja meg az értelmét mindig, minden munkájának, őrizze meg lelkének szárnyaló képességét, szabadságát, alkotó és értéket létrehozó kedvét.

Továbbá, derüsen élje meg az ünnepeken túl a mindennapokat, hogy a nehézségek elviselése könnyebb legyen, és sikerüljön megváltoztatnia a világot, először csak a belső körben, majd mindig szélesebbre tárva.

E világ ugyanis nagyon megérett és rászorul minderre: így lesz és marad az unokák, dédunokák, ükunokák, majd az utánuk jövők számára is élhető, Istentől megáldott, bő termést adó hely a Náczihegy.

Végezetül, megköszönve megbecsülő figyelmüket, valamennyiünk nevében hálás szívvel mondok köszönetet NAGYPÁL Gábornak és NÁDOR Istvánnak, valamint segítőknek önzetlen, fáradságot nem ismerő munkájukért a szőlőhegyi ünnep esztendőnként megszervezéséért.

Fölhasznált irodalom

- BÁLINT Sándor, *Ünnepi kalendárium I-II.* Budapest, 1977.
DIÓS István, *Szentek élete I-II.* Budapest, 2009.
KOVACSICS József – ILA Bálint, *Veszprém megye helytörténeti lexikona.* Budapest, 1988.
LACKOVITS Emőke, *Az egyházi esztendő jeles napjai, ünnepi szokásai a bakonyi és a Balaton-felvidéki falvakban.* Veszprém, 2000.
LEITOLD István, *Szülőfalum régi szokásai.* Laczkó Dezső Múzeum Néprajzi Adattára.

LACKOVITS Emőke

Drága Tóni bácsi...

(Emlékezés Reményi Antalra)

Immár huszonhat esztendeje is van annak, hogy megismertük egymást, 1984 októberének végén.

Barátunk által eladásra ajánlott telek megtekintése után a náczyhegyi középső úton ballagtunk a falu felé feleségemmel.

Ott szembejött velünk egy ember, akkor még többségében sötét hajjal és sötét bajusszal. Nem kerültük ki egymást, hanem szóba elegyedtünk.

Rögtön kiderült, hogy egy széles látókörű, kedves embert ismerünk meg, aki látogatásunk céljának megismerése után visszafordult és házába hívott.

Hát, így kezdődött, Tónikám, több mint negyed évszázados barátságunk. Hálás vagyok a sorsnak azért, hogy megismertelek.

Hálás vagyok, mert ama helyismereti tudást, amellyel Te rendelkezél, senki mástól nem kaphattam volna meg.

Amikor megfogalmazódott bennem, hogy mindezt az ismeretet valahogy meg kéne örökíteni, és meséltem Neked újságterveimről, lelkesen támogattál.

Te voltál és maradsz a huszonegyedik évfolyamát megelőző *Náczyhegyi Tükör-Spiegel* legtermékenyebb munkatársa.

Még vannak kiadatlan írásaid (ezek közül egyet e számban is megjelentetünk), amelyeken keresztül itt fogsz élni közöttünk.

Megígérem Neked, hogy a helytörténeti és helyismereti írásaidat mind összegyűjtjük és kiadjuk.

Olyan embernek ismertelek meg, aki meghallgatta mások véleményét. Akinek a község határaitól kitekintve a nagyvilágról is megvolt a véleménye.

Aki minden cselekedetével a község érdekét szolgálta. Aki jó barátságot igyekezett tartani még az „ellendrukkerekkel” is.

Közösen tervezgettük a régi építési emlékek, elsősorban a templom és a kápolna rendb hozatalát.

Hihetetlen munkát végeztél. Mi csak a budapesti kapcsolatok megszerzésében tudtunk segíteni.

Ezek közé tartozik a Műemlékvédelmi Hivatal, valamint a bécsi Templomförlújítási Ala-

pítvány támogatása, illetve a harang förlújítását és automatizálását végző céggel kialakított kapcsolatot.

A Náczyhegynek mint Pula szerves részének sorsát és fejlődését mindig figyelemmel követted.

Ti álmodtátok meg NÁDOR Pistával a Náczyhegyi Ünnepet, amelyet 1988-tól kezdődően immár huszonharmadik alkalommal rendezünk meg.

Te sürgetted és kezdeményezted kitartóan, hogy a Náczyhegynek is legyen saját egyesülete.

Így jött létre a kezdeti baráti körből, a mára már a Veszprém Megyei Bíróság által is bejegyzett Pulai Náczyhegyi Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE).

Sorolhatnánk tovább ama számtalan kezdeményezést, amelynek motorja voltál. A temetőkápolna förlújítása, az Eszterházy Károly Közalapítvány létrehozása, a Szent Ignác tér kialakítása, a szobor kifaragtatása mind-mind a nevedhez fűződik.

Tónikám! A tizenöt év korkülönbség ellenére barátnak tekintetél. Többször ismételt mondasod volt, hogy a kapud nulla órától huszonnégy óráig nyitva áll előttem.

Sajnálom, hogy csak ennyit tudtam segíteni, de tudom, hogy Te ezeket is értékelted és hálával fogadtad.

Halálhíred hallatán 2009 novemberében budavári lakásunkban gyertyát gyújtottunk. Tudtuk, hogy egész Pulát, és benne minket is pótolhatatlan veszteség ért.

Egy olyan ember távozott el, aki a háború után, „vidékiént”, mint tanító érkezett a faluba és a legnagyobb pulaiává vált.

Megígérjük, hogy nem feledkezünk meg Rólad, igyekszünk ápolni emlékedet és az Általad teremtett hagyományokat.

És hiszünk abban, hogy a fiatal pulaiak is igyekeznek a közösségért dolgozni, beteljesítve ezzel dédelgetett reménységedet.

Ameddig Pula és a Náczyhegy létezik, biztos lehetsz abban, hogy Érted is szól a pulai harang.

NAGYPÁL GÁBOR

Gyászbeszéd

Reményi Antal temetésén

Tisztelt gyászoló család, barátok, ismerősök!

Fájó szívvel vesszük körül REMÉNYI Antal, Tóni bácsi koporsóját. Szeretettel és tisztelettel búcsúzunk a megye polgárától, Pula, a térség és Veszprém megye jeles személyiségétől, akit szívébe zárt nemcsak a faluja, hanem szélesebb hazája is.

Ama korosztályhoz tartozott, amelyik megélte, végigélte a huszadik század legnagyobb viharait.

Az elemi és a polgári iskola elvégzése után a győri Királyi Katolikus Tanítóképző Intézetben tanult három évig.

1945-ben Németországban és Ausztriában volt hadifogságban, majd onnét szabadulva, egy év alatt két osztályt is elvégezve, a veszprémi tanítóképzőben szerzett tanítói oklevelet, az 1946-os esztendőben.

Ebben az évben kántori oklevelet is kapott. Pulán 1951 és 75 között volt iskolaigazgató.

Ezután lett főállású népművelő és 1987-es nyugdíjba vonulásáig a körzeti művelődési ház igazgatójaként dolgozott.

1990-ben Pulán polgármesterré, illetve a Veszprém Megyei Közgyűlés egyik tagjává is megválasztották, ahol ő volt a korelnök, és négy esztendőn keresztül a kulturális bizottság elnökeként szolgált.

A kezdeményezésére létrejött a tizenhárom önkormányzatot tömörítő Dél-Bakonyaljai Önkormányzatok Szövetsége (DBÖSz) elnökeként új térségi együttműködés alapjait teremtette meg.

„Az élet pontosan annyi kitartást követel meg tőlünk, amennyinek birtokában is vagyunk. Egyetlen hőstett létezik: ha nem futamodunk meg.” – mondta Dag HAMMARSKJÖLD, svéd diplomata.

REMÉNYI Tóni bácsiban bőven volt kitartás, hiszen ő szó szerint halála pillanatáig azzal foglalkozott, ami számára a legkedvesebb volt.

Tudniillik, a falujával, annak történetével, és ha lehet méltóságról beszélni az eltávozás kapcsán, akkor az övé az életéhez méltó búcsú volt.

Tóni bácsi magával ragadó ember volt, aki szelídséggel, őszinte nyíltsággal fordult az emberek felé.

A Jóistentől kapott tehetségeit nem rejtette el, azt mindig a közösségei számára kamatoztatta.

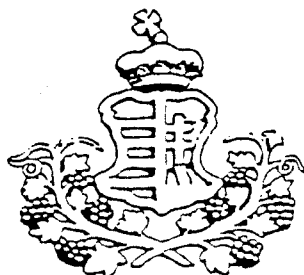
Osztatlan, nagyfokú elismerésnek örvendett mind Pulán, mind pedig a környező településeken is.

Hiszen mindig azt tartotta szem előtt, ami összeköti az embereket, nem pedig azt, ami őket szétválasztja.

Az életpályáját tekintve a különböző rendszerektől magát függetleníteni tudó erkölcsi helytállás szép példáját láthattuk a személyében, és azt, hogy mindig van lehetőség becsületes közéleti munkát végezni.

Drága Tóni bácsi! A Veszprém Megyei Közgyűlés nevében megrendülten búcsúzom Tőled. Nyugodj békében!

TALABÉR Márta
a megyei közgyűlés alelnöke

Aki legjobban ismerte a falut: Emlékezés Reményi Antalra

Nem is olyan régen még összegyűltünk a faluházban, hogy meghallgassuk a falu idős tanítóját és polgármesterét.

Ő néhány hétvégi estén részletesen fölvezolta a ma itt élőknek, miként esett, hogyan történt Pulán, talán Szent István király koronájának behozatalától a mai napig mindaz, ami megesett e tájon.

REMÉNYI Antal, vagyis Tóni bácsi a Pulára érkezése óta hangyaszorgalommal gyűjtötte az adatokat falujáról, ahol huszonöt évig igazgatótanító, majd tanácselnök, utóbb képviselő, majd az első szabadon választott polgármester lett.

A püspöki levéltárban csakúgy ismerték őt, mint a zalaegerszegiben vagy a megyei könyvtárban.

Kántortanítói képesítéssel érkezett Hidegkútról Pulára, ám a járási pártbizottság emberei föltektek neki is a kérdést: Tanító vagy kántor akar lenni? A kettőt ugyanis együtt nem engedélyezték.

A kántorságból megélni nem lehetett, hiszen az ünnepi és vasárnapi szentmiséken kívül ama néhány esküvő és temetés bizonytalannal nem fedezte volna a rendkívül szerényen élő négygyerekes család ellátását.

Tóni bácsi – miként a többiek is – „szabadon” választhatott. Ő szűkebb pátriája, Pula mellett döntött.

És igyekezett alaposan megismerkedni a történések okaival, összefüggéseivel és szereplőivel.

Hogy mennyire ismerte a falut néhány év után, azt tanúsítja például az egykori szakfelügyelője is.

Ő az iskolai ellenőrzés előtti napon volt kénytelen eljönni Pulára, mert reggel nyolcra másképp nem ért volna ide.

Itt aludt meg a tanítói ház tisztaszobájában, a lefekvés előtt pedig elbeszélgetett a tanító és a tanfelügyelő.

Ezután a szíves meghívást elfogadva átsétált a két nevelő a kocsmába, leöblíteni a vacsora izeit.

Az ötvenes évek második feléig nem volt villamos áram a faluban, így nem lehetett közvilágítás sem.

A Hold nélküli, koromsötét utcán sétálva többekkel, például a tejszarnokba siető asszonyokkal, lányokkal, hol pedig a kocsmába igyekvő vagy onnét hazafelé tartó falubeliekkel találkoztak.

Még egymás mellé sem értek, amikor a koromsötétben a fiatal REMÉNYI Antal mindenkit a nevének szólítva köszöntött, vagy köszönt nekik vissza.

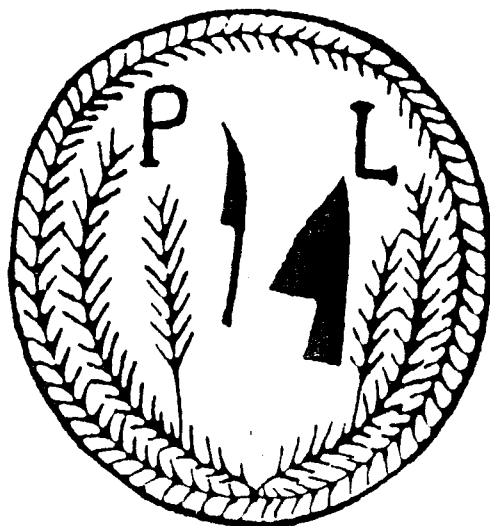
Föltűnt e különleges látásmód a szakfelügyelőnek, és megkérdezte: „Honnét ismered meg a szembejövőt, hogy így név szerint tudod köszönteni?”

És most következik ama válasz, amelyet hatvan évnyi távolságból is megjegyzett a tanfelügyelő: „A járásukról.”

Annyira jó hallása volt ugyanis Tóni bácsinak, hogy pontosan meg tudta különböztetni az arra járókat.

Mindenkit: a tanítványait, az öregasszonyokat, illetve a falubéli férfiakat, mégpedig úgy, ahogy senki más – a járásukról.

NÁDOR István

Kőzet és kő: Kövek Pula múltjában

Az ember és az emberiség legősibb eszköze, szerszáma és segítője a kő. Mármint, ha szükség esetén megtalálható, azaz „kéznél” van.

Az őskori ember százezer évevel ezelőtt, de még tíz-tizenkétezer éve is, az őskőkorszakban, a vadság korában eredeti formájában, aztán hozzávetőlegesen tízezer és négyezer éve az átmeneti kőkorszakban pedig pattintással készített eszközként használta a követ.

Majd négyezer és kétezeröttszáz esztendője a barbárságnak nevezett újkőkorszakban csiszolással állította elő kőszerszámaikat.

Pattintott és csiszolt kőeszközök községünk határában is találhatóak. Manapság is az őszi barangolásaink alkalmával lelt diót kövel törjük föl, a még a fán kapaszkodó megkívánt gyümölcsöt kövel kényszerítjük a földre, a támadó kutyákat kövel ijesztjük el.

Réges-rég óta építkezésre is használják és használjuk a különféle kőzetek már szétesett vagy fejtett követ. Az egyiptomi piramisok négy és fél-ezer évesek.

A Baláca-pusztai római kori épületek is (Nemesvámos és Veszprémfajs között) kőből készültek már közel másfélezer éve.

Tálad falu templomát, az „Ilonakápolnát”, valamint a tálodi pálos kolostort (a Klastromot) is kőből építették majdnem nyolcszáz éve.

Az 1171-ben már létező Tálad falu Szent Ilona tiszteletére szentelt temploma a település 1548-tól bekövetkezett elnéptelenedése után gazdátlanra válván dőlt romba. A kolostort pedig 1552-ben akkori földesura, CSÓRON András robbantatta föl.

A rombolást és romlást követő és kétszáz évig tartó viszonylagos gazdátlanság ideje alatt, de utána is a tapasztalható jelek szerint a falak maradványait több ízben is bolygatták, kutatgatták kincset kereső kíváncsiak.

Az épületromok köveit föltehetően a pusztulás és pusztítás után csak kétszáz év elteltével használták föl újra.

Az időben a közelmúlthoz közelítvén és a mához érkező közép-kori tálodi kövek további sorsáról érdemes szót ejteni.

A Nagyvázsonyhoz is kötődő (itt volt evangélikus lelkész) dr. ZSIRAY Lajos *A tálodi pálos kolostor története* című kéziratában olvashatjuk:

„Pula község (és Tálad is) a hódoltsági harcok alatt elpusztult, lakosai valószínűleg a vázsonyi végvárba költöztek be.

Helyükbe az ESZTERHÁZYAK 1726 körül (megjegyzés: a telepítés éve 1746!) német eredetű lakosságot telepített. Valószínűleg e telepések kezdték elhordani a kolostor romjait.”

A *Magyarország Régészeti Topográfiaja* című könyv második kötetében (1969) találjuk a következőket a 182. oldalon:

„A romból származó XIV–XV. századi nyílászor-töredékeket 1959-ben Pulán egy elbontott kőhid alapozásában s egyes falusi házak falában is találtak.”

A pulai bekötőút 1958/1959-es építési időszakig senki sem törődött e kérdéssel. A kastély előtti-melletti, eredetileg boltozatos kőhid létesítésének idejét az 1800-as évek elejére tehetjük, s az 1945. március végi fölrobbantásával a második világháború áldozatául esett.

(Akkor ideiglenesen használhatóvá tették.) Teljes elbontását 1959 tavaszán kezdték meg az új út, és ezzel együtt az új híd építése során. Ekkor került elő több – viszonylagosan nagyobb méretű – bazalttufából faragott kő.

A bekötőút építésével nagyjából egyidejűleg, 1959 tavaszán kezdték meg a volt ESZTERHÁZY-major fölújítását is (a budapesti volt metró-építő vállalat segítségével), az akkor nemrég alakult „szocialista” mezőgazdasági termelőszövetkezet nagyzemeri központjává.

A lóistállót (a harmadát elbontották az épülő út szélesíthetősége céljából) és a szarvasmarha-istállót is bővítéssel fölújították.

Innét kerültek elő a templom 1796–1797-es építésekor – nem tudni, mi okból – föl nem használt vörös homokkőből faragott ablakkeretet.

A major (nem a kastély, és nem a híd) átépítésekor akadtak rá a gazdasági épületek falában egy vörösmárvány sírkőtöredékre is.

Itt kell elmondani, hogy a faluvégi nagymalom „utcai” nagykapujának aljához tett, a középkorból származó faragott bazalttufa – kerékvetőként működő – kő is Táladról való.

Amint a náczihegyi volt urasági dézsmapince falából is került elő középkori kisebb faragott kő.

A középkori (és a későbbi) faragott kövek lelőhelyeként szereplő épületek, építmények, utak, hidak mindegyike a mindenkori

ESZTERHÁZY grófi család tulajdonát képezte az ezerhatszáz éves közepétől 1945-ig, és azokat, ha ők személyesen nem is, de alkalmazottaik hűséggel védtek és őrizték másoktól.

Elképzelhető, hogy a falu korábbi lakosait, még jobbágyként kötelezhették a tálodi romok köveinek szállításár az urasági építkezésekhez.

(Egy kis kitérő: az alábbiakban egyes szám első személyre kell váltanom – bár énem tiltakozik ellene! Teszem ezt az igazság és a történeti hűség érdekében.)

Az 1959-es évben előkerült kövek fölkellették figyelmemet. Sajnáltam volna, ha napjaink és a jövő számára elvesznek.

A régi hidat és hídmaradványokat bontó útépítő munkásoknak egy-egy üveg bort ajánlottam kövenként, ha beviszik azokat az iskola udvarára.

(Az érdekeltté tett dolgozók igyekeztek minden előkerülő vagy csak mutatkozó követ beszállítani.)

Apránként így jött össze – vagy negyedakónyi bor ellenében – másfél tucatnyi, a múltról valló, beszélő, faragott kő.

A mezőgazdasági termelészövetkezet gazdasági központjának átépítésekor a majorban (és nem a kastélykerítés falában) találtak rá egy vörösmárvány sírkőtöredékre is.

KRONEISZ János (1900–1985), pulaiságom első szállásadója, értesített erről, és a kérésemre be is hozta a követ az iskolánk előterébe.

Onnét vitték még azon a nyáron Nagyvázsonyba a várhoz, majd tovább a megyei múzeumba.

E sírkőtöredék a középkorban rangosabb és gazdagabb úrnak kijáró, akkoriban szokásos sírfedlap egyik sarka.

Dr. ZSIRAY Lajos írja fontebb idézett művében: „Az előkerült vörösmárvány sírkőtöredék – egy nagyméretű sírkő sarokrésze, mely az elhunyt feje alatt lévő párnát (megjegyzés: csak egy kis részét!) ábrázolja – azt bizonyítja, hogy az alapító RÁTOLDI-KESZI család egyes tagjai a kolostor templomába temetkeztek. Valószínűleg itt temették el KESZI Jánost és KESZI Lászlót is.

Számolni lehet tehát azzal, hogy a hajószentély előtti részében, vagy a szentélyben a főoltár előtt még bolygatatlan sírok is lehetnek.”

Az emlékkőtöredék felső részén induló (bizonyára hosszabb) szöveg első szavát rögzíti latin nyelven: „HIC”, azaz ITT.

És a vésett fölirat, amely vélhetően követve a kő felső peremét (szélét) az elhunyt nevét

(társadalmi rangját), végül visszatérve a HIC szó felé, egy jól olvasható évszámot – 1474 – föltehetően a sírban valaha nyugvó halálának időpontjára utalva fejeződik be.

Ez a sírkőtöredék érdekessége s egyben régészeti értéke is. Lábjegyzetként illenék folytatnom, elnézést az eltérésért a szokottól.

Dr. ZSIRAY Lajos Tálodról szóló dolgozata útjáról és sorsáról kell elmondanom néhány szó. A kézirat keltezése: Celldömölk, 1962. július 17.

Dr. ZSIRAY Lajos, a szerző, dr. ZÁKONYI Ferencnek, a Megyei Idegenforgalmi Hivatal akkori vezetőjének küldte meg.

ZÁKONYI Ferenc a nyugdíjba vonulása (1970) után juttatta el hozzám. Nyilvánvalóan ama szándékkal, hogy az ne vesszék el.

Munkaviszonyom megszűnésekor a kéziratot átadtam utódomnak, VÁZSONYI VARGA Bélának, a nagyvázsonyi művelődési otthon új igazgatójának, aki az akkori szokásos Rotasokszorosítással 1988-ban „kinyomtatta” több példányban.

S ezzel vált az hozzáférhetővé a honismereti és helytörténeti kutatók számára. A befejezéshez közeledvén – mintegy utószóként – még egy-két megjegyzést.

A tálodi kövek felelőtlen elhordását illetően: el kell utasítani azon elhamarkodott és alaptalan megjegyzést, hogy azt az újkori Pula „telepesei” követték el.

E föltételezést, megállapítást vitatni, sőt cáfolni kell. Mégpedig a pulai szorgos-dolgos ősök, a jobbágy-paraszti lakosság tisztességét, becsületességét megvédendően.

Az utóbbi ötven évben több régi falusi házat építettek át, esetenként földig lebontva, de egyetlen középkori jellegzetességet fölmutató kő sem volt föllelhető.

A fél évszázaddal ezelőtt előkerült történelmi kövek most is ott pihennek a volt iskola, most az új tulajdonos, KRIZSÁN András, Kós Károly-díjas építész, Pula főépítészének udvarában a múltat képviselő emlékek kijáró féltéssel őrizve.

A templom építésekor „kimaradt” kövek fölhasználásával készült el az újratelepülés kettőszázötvenedik évfordulójára állított emlékmű.

A tanulság a kő is lehet védendő. Higygyük: Az utókor további századokra óvja és megőrzi községünk, a falu közösségének e drága köveit.

REMÉNYI Antal

Gyógynövényes séta a Náczihegyen

Takács Ferenc vezetésével

2009. augusztus 2-án, vasárnap a Pula-Náczihegyi Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) közgyűlése keretében TAKÁCS Ferenc kertészmérnök vezetésével sétát tettünk a Náczihegyen, ismerkedtünk az itt előforduló gyógynövényekkel, hatásukkal és fölhasználhatóságukkal.

A huszadik század elszakította a kortárs embert a természettől. A füvek és fák korábban mindenkinek jó ismerősei voltak, nemcsak a nevüket, megjelenésüket, fejlődésüket és tulajdonságaikat ismerték jól, hanem gyógyító és áldásos hatásukat is hasznosították.

Gyógyszerek és gyógyhatású készítmények vásárlása helyett szántók szélén, erdei és mezei utak mentén, réteken és kertekben gyűjtötték elődeink a mindennapi életüket könnyítő gyógyító növényeket.

A Szent Ignác tértől a RÉTFALVI-pincéig ötven gyógynövényt néztünk meg és hallgattuk meg gyógyító hatásukat.

A séta nagy részét már szinte csak a hölgyek járták végig. Ez részben talán azért alakult így, mert a férfiak főként a székhordásban segítettek.

Részben viszont azért is lett ez így, mert a házipatika és gyógynövénytár őrei a családban mindig is leginkább az asszonyok voltak. HARMAT István viszont végig velünk tartott, fényképeket is készített.

Még a séta kezdete előtt egy tanulságos történetet is elmondott TAKÁCS Ferenc, amelynek az volt a lényege, hogy a gyógynövény is lehet veszélyforrás, ha megfelelő ismeretek nélkül alkalmazzuk.

Egy miénkhez hasonló sétán valaki öszszegyűjtött egy csokorra való, számára teljesen ismeretlen virágot és hajtást, és azt otthon az asztalra dobta.

Elutazott két hétre, a sokféle gyógynövényből közben kiváló szárítmány lett. Amikor hazatért, kissé fáj a feje, gondolta, főz magának „gyógyteát”.

Egy marokkal szórt a számára ismeretlen hatású növényi részekből a forró vízbe, majd megitta. Súlyos rosszullétén csak a kórházi kezelés segített.

Tehát, inkább ismerkedjünk a gyógynövényekkel, tanuljuk jellemzőiket és hatásukat, kérdezzünk, olvassunk, mintsem hogy ártsunk

magunknak vagy másoknak. Nem mindegy ugyanis, hogy mit és mennyit használunk ugyanis belőlük.

Az általunk megismert gyógynövények között vannak olyanok, melyek háziszerként használhatók, míg mások, az erősebb hatásúak kizárólag földolgozott készítményeik útján használhatók.

Ha arra gondolunk, hogy az alig háromszáz méteres sétánk alatt mintegy ötvenféle gyógyító növényvel találkoztunk össze, nagyra becsülhetjük hegyünket a természetes állapota, illetve egyes részeinek csekély bolygatottsága miatt is.

Hiszen ha tovább megyünk, sőt még akár az erdő alá is bekanyarodtunk volna, az ott megismert gyógyító növényfajok számának többszörösét találhattuk volna.

Diófa (*Juglans regia*): A diófa levelét, valamint a termésének zöld burkát használják föl teának.

A máj- és epeműködésre jó minden, ami keserű. A diólevelél citromfűvel együtt kellemesebb.

Erősítő teának is jó, vérszegénység, vérnyomászavar ellen is használják. Belsőféreg és légcsőhurut ellen is jó. A hordókat külsőleg diópáccal festik be ecetesedés ellen.

Mezei szil (*Ulmus campestris*) és hegyi szil (*Ulmus glabra*): Mindkét faj megtalálható a Náczihegyen és a Kab-hegyen. A kérgük vértisztító hatású, a torok-, illetve a szájgyulladást csillapítja.

Tölgy (*Quercus*): A tannintartalmú kérgék és levelek mind hatásosak a hasmenés ellen, de gyógyítják a különböző vérzéseket és csillapítják a lázat is.

Lándzsás útifű (*Plantago lanceolata*) és réti útifű (*Plantago media*): A levelük sebgyógyító hatású, a teájuk vértisztító, és savtúltengés ellen is jó.

Aranyvessző (*Solidago virga-aurea*): A gyökerét és az egész növényt gyűjtik. Vesetisztító és vízhajtó.

Nyírfa (*Betula pendula*): A nyírfának a levele és a kérge vértisztító, vízhajtó és étvágyjavító hatású. Régen tavasszal virárcsot csapoltak a fa nedvéből, amely immunrendszer-erősítő értékű volt.

Tuja (*Thuja*): A leveles ágából készült tea lázcsillapító és vízhajtó. Erős hatású növény, házi fölhasználása nem ajánlott.

Erdeifenyő (*Pinus silvestris*): Az erdeifenyő levelét és az öt-tíz cm-es hajtásvégét gyűjtik. Illóolaj készül belőlük és fürdővízbe is jó. Köhögéscsillapító.

Mogyoró (*Corylus avellana*): A barka légsőhurut ellen, a levele és a kérge vérzés, sebzések és hasmenés ellen, a termés vérszegénység gyógyítására jó.

Boróka (*Juniperus communis*): A termést az első fagyok után gyűjthetjük. Köhögéscsillapító, vízhajtó és vesetisztító hatású.

Mindezekén túl is szinte minden emberi bajra jó hatással lehet. Számos likőr és a gin alapanyaga.

Aki öt borókabogyót elrág naponta, nem lesz influenzás. De nagyobb mennyiségben a vesét károsíthatja.

Fehér fűz (*Salix alba*) és a **többi fűzek** (*Salix* spp.): A kérge és a levele láz- és fájdalomcsillapító és gyulladáscsökkentő, légsőhurut, mandulagyulladás, vérzések, sebek gyógyítására is alkalmas. Erős hatású növények.

Sóskaborbolya (*Berberis vulgaris*): A sóskaborbolya gyökerét, a kérgét és a levelét használják föl.

A leveléből saláta, a terméséből pedig finom szörp is készíthető. Bélhurut, hasmenés, vese- és epebántalmak, ínygyulladás esetén is hatásos.

Varjútövis benge (*Rhamnus cathartica*): A varjútövisnek a kérge, a termése és a levele hashajtó.

Szamóca (*Fragaria*): A levelét gyűjthetjük. Hasmenés, légsőhurut, ideg- és májbetegségek gyógyítására jó. Vértisztító hatású. Élvezeti tea alkotórésze.

Kukorica (*Zea mays*): Remek és hatásos vesetisztító tea főzet készíthető a kukorica bajuszából.

Cickafark (*Achillea millefolium*): A virágát és a hozzá csatlakozó 10 cm-es szárát gyűjtjük. A cickafark a kamillához hasonlóan általános hatású, a női bajokra pedig kiemelten is hasznos.

Szarkaláb (*Consolida regalis*): A virágát gyűjtik. Vízhajtó és ödéma elleni szer, a teák színezésére is alkalmas.

Madárkeserűfű vagy **porcsin** (*Poligonum aviculare*): Gyomor-, bél- és tüdővérzésnél, illetve vese- és hólyagbajoknál használják.

Lucerna (*Medicago sativa*): Golyvaellenes szer és általános erősítő szerként hat.

Rózsa (*Rosa*): A rózsa szirmait leszedjük és megszáritjuk. A teája gyulladáscsökkentő hatású.

Len (*Linum*): A magja értékes hashajtó akut székrekedésre. A magjából joghurtba keverhetünk egy kávéskanálnyi.

Fekete üröm (*Artemisia vulgaris*): Gyomorerősítő, vermutok ízesítésére használják. A hajtását és a gyökerét gyűjtik. Nagyon sokféle gyógyító hatása van.

Orbánfű (*Hypericum perforatum*): Virágos hajtásait gyűjtik. Sokféle gyógyhatása közül kiemelkedik a depresszió leküzdését segítő hatás.

Almahéj (*Malus pumila*): Hámozott, szárított héja vízhajtó, étvágyjavító, teába rakva igen finom.

Birs (*Cydonia oblonga*): A magja, levele és termése egyaránt gyógyhatású, általában immunerősítő.

Meggy és cseresznye (*Cerasus*): A termésszárak, kocsányuk és levelük teája jó vesetisztító, vízhajtó, emellett a teát is ízesíti.

Különbözőféle savanyúságokba rakva a meggy levele szintén nagyon finoman ízesítő hatású.

Vadrózsa (*Rosa canina*): A többi természetes piros rózsához hasonlóan szirmait és levelét gyűjtik és szárítják.

Az ebből készült tea hasmenés, légsőhurut, láz, májbetegségek, szempanaszok esetén jó hatású, vértisztító. Termése a közismert csipkebogyó.

Iszalg (*Clematis recta*): Az iszalg földfölötti részéből készült tea jót tesz a prosztatatabántalmakra, a vérnyomás zavarai ellen, és vértisztító hatású.

Gyermeklángfű vagy **pitypang** (*Taraxacum officinale*): A gyökerét és földfölötti részét szedik a virágja nélkül.

Belőle máj- és epetea készülhet, a cukorbetegség kezelésében is segít. Vértisztító, emésztést könnyítő hatású.

Mahónia (*Mahonia aquifolium*): Gyökere és kérge máj- és epebetegségek gyógyszere, vértisztító. Erős hatású növény.

Kislevelű és nagylevelű hársak (*Tilia*): A virágzatát gyűjtjük, az egyik legismertebb gyógynövény.

Száritmányából készül a torokgyulladást, lázat, légsőhurutot, egyes ideg- és szívbetegségeket könnyítő tea.

Kizárólag az ezüsthárs (amely növénynél a levél fonákja ezüstös) ama növény, amelynek a virága nem drog.

Csalán (*Urtica dioica*): A friss vagy szárított hajtásából készült tea vértisztító, vízhajtó hatású.

Légcsőhurut, tüdő- és májbetegségek, bélrenyheség kezelésére kiváló. Tejszaporító és hajerősítő is.

Apróbojtorján vagy párlófű (*Agrimonia eupatoria*): A párlófűnek a virágos hajtását gyűjthetjük.

Gyulladáscsökkentő (epe, máj és tüdő), fertőtlenítő (torok, száj, légcső, gyomor), illetve nyugtató hatású.

Szilva (*Prunus*): A tejben áztatott (aszalt) szilva termése hashajtó, a lekvárja egészséges és finom.

Kerek repkény (*Glechoma hederacea*): A kerek repkénynek a földfölötti részét gyűjthetjük.

Légcsőhurut, tüdő- és májbetegségek, étvágytalanság, vérszegénység és más gyulladások esetén segíthet. A teája köhögéscsillapítóként gyermekeknek is adható.

Apró szulák vagy gyűjtény (*Convulvulus arvensis*): A gyökeréből készült főzet köhögéscsillapító hatású.

Tarack(búza) vagy perje (*Agropyron repens*): A tarackbúzának a földfölötti részét gyűjthetjük.

Általános gyulladáscsökkentő (légcsőhurut, ideg-, tüdő- és májbetegségek, asztma, görcs, szájgyulladás esetén), ezentúl sebgyógyító hatású is.

Vöröshagyma és fokhagyma (*Allium cepa* és *Allium sativum*): A vöröshagyma száraz (barnásvörös) héja teának jó.

Hasonlóképpen, a fokhagyma pedig egyfajta általános hatású fűszernövény és gyógynövény.

Jól hat a vérnyomásra, az érlemeszesedés ellen, asztma és vérszegénység ellen, vértisztító és vízhajtó tulajdonságú.

Fekete bodza (*Sambucus nigra*): Szárított virága (légcsőhurut, láz, torok- és idegbetegségek, bélrenyheség ellen).

A fekete bodza érett termése (vértisztító; vízenyő és bélrenyheség ellen), gyökere, kérge, levele (kiváló vértisztító és vízhajtó) egyaránt gyógyszer.

Vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastaneum*): A kérge hasmenés, vérzések, sebek gyógyítására hasznos.

A levele vértisztító hatású, termése epebetegségek, légcsőhurut, idegi panaszok esetén hatásos. Erős hatású növény.

Bogáncs (*Onopordum acanthium*): A gyökeréből sampon készül, magja májkárosodás ellen jó.

Lósóska (*Rumex*): A termése gyógyteának elkészítve különböző nyári hasmenések (bakteriális fertőzések és vérhas) ellen hatékony visszafogó szer. A lósóskanak a gyökeréből emésztésre ható (például hashajtó) és bőrpoló gyógyteák készülnek.

Katángkóró vagy mezei katáng (*Cichorium intybus*): A virágos hajtását és gyökerét használják.

A gyökérből készült tea jót tesz a cukorbetegeknek. A földfölötti hajtásából készült tea étvágyjavító és emésztőszervi betegségek esetén jótékony hatású.

Földi vagy hamvas szeder (*Rubus*): A szeder szárított leveléből készült tea vértisztító hatású. Gyulladásokra is jó, emellett sebgyógyító hatású is. A nevezetes plántateát is szederlevélből állították elő.

Fali kövirózsa (*Sempervivum tectorum*): Fülfünek is hívták, mert a fülgyulladás gyógyítására nagyon jó leveleinek kipréselt és fülbe csöpögtetett nedve. Ugyanez megszünteti a rovarcsípések miatti viszketést is.

Mezei menta (*Mentha arvensis*): A mezei menta hajtásából készült tea köhögéscsillapító hatású.

Pénzlevelű lizinka (*Lysimachia nummularia*): A növényből készült tea légcsőhurut, tüdő- s májbetegségek, hasmenés mérséklésére jó; vérzés, seb, szájgyulladás, hasmenés ellen.

Bukszus vagy puszpáng (*Buxus sempervirens*): A levelét, kergét és gyökerét gyűjtik. A puszpáng vagy bukszus levelének a főzete hashajtó és lázellenes szer. A váltóláznak is gyógyszer.

Epebetegségek, csúz elleni szerek készülnek belőle. Erős hatású növény, kis mennyiségben is mérgezést okozhat.

Százsorszép (*Bellis perennis*): A százsorszép leveléből salátát is készítenek. A virágzatából főzött tea általános gyulladáscsökkentő hatású.

Levendula (*Lavandula angustifolia*): Termesztett növény, elsősorban illóolaját használják. A levendula sokféle bajra hat gyógyítóan, és általános közérzetjavító is. Molyűző. Erős hatású növény.

Bús Mária

Márton-napi újborkóstolás

2009. november 14-én, a Szent Márton napját követő hétvégén a Pula-Náczihegyi Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) a hegyi birtokosokat, szőlőművelőket és borkedvelőket újborkóstolásra és barátkozásra hívta a PÉTI-pincéhez.

Tizenheten gyűltünk össze, közülünk tizennégy volt egyesületi tag. Az aranymondás most is igazolódott, hogy tudniillik sok jó ember kis helyen is elfér. Hat fehér és három vörös bort kóstoltunk végig.

Valamennyit igen finomnak találtuk, és megállapítottuk, hogy a náczihegyi borok biztosan szőlőből készülnek, ezért is ilyen jók és finomak.

A borok a szőlősgazdák ügyességét dicsérték, a nagyon finom és kelendő süteményekről pedig az asszonyok gondoskodtak.

Az alkalom külön jelentősége volt, hogy egyesületünk közössége utoljára találkozott REMÉNYI Tóni bácsival, de ezt akkor még nem tudtuk.

Tóni bácsi elmondta, nagyon örül annak, hogy ennyien összejöttünk. Javasolja és szeretné, hogy legyen ez hagyományteremtő alkalom, amely összekovácsolja a hegy polgárait.

Az este folyamán, a borkóstolás szünetében a házigazda, PÉTI Miklós vetített képeket náczihegyi emlékeiről, gyümölcstermésekről és gyümölcsfaoltásokról, az elmúlt év nagy útépitési tevékenységeiről.

Reméljük, az idén és az ezután következő években is sokszor összejövünk majd, hiszen még több finom bor gazdáját várjuk a Márton-napi borkóstolóra.

BÚS Mária

A Náczihegyen

Vidám kacagástól hangos a hegyoldal,
kínálnak a gazdák életadó borral.
Aranyszínű nedű csillog a pohárban,
ettől kél ajkunkon sok szép vidám dal.
Aki ide tévedt, barátokra lelhet,
gondúzó italtól eldobja a terhet.
A természet lágy ölen ringatózni jó,
dús lombú fák intenek, füttyül a rigó.
Félre most a búval, harsogjon az ének,
zengjük dicséretét Náczihegy levének.

PFITZERNÉ CSEH Sarolta
(Veszprém)

Ki húzza meg a harangot?

(Részlet *A Balaton-felvidék tájba simuló népi építésze* című könyvből)

A Balaton-felvidéki tájnak örökké változó, sokszínű arca van. Formálását, ábrázatának alakulását évszázadokon keresztül a szőlőművelés, gyümölcsstermesztés határozta meg. Természeti adottságai kedvező körülményeket teremtettek e mezőgazdasági művelésre, borai messze földön híressé tették a vidéket. A táj változatossága miatt minden szőlőhegy karakteresen más és más, fekvése, formája, talaja, égre rajzolt körvonala és bora egyéni. Még a hegyoldalak, dűlők, magassági övezetek között is óriási különbségek vannak.

A hegyek szoknyájának alsó részén a nagyobb, egybefüggő szőlőtáblák alakultak ki, amíg följebb az apróbb parcellák a jellemzők, telehintve apró présházakkal, a földi paradicsom utolsó emlékeivel. Ki ne töltene el itt egy nyugodt délutánt vagy hosszú nyári éjszakát a csillagos ég alatt, a távoli templom harangjának bűgását hallgatva a mély esti csöndben?

Ott, ahol a jó hangulatú baráti beszélgetések közben elkészül a pincepörkölt, és a diófa árnyékában megterített asztalon friss kenyér, töpörtyű, lilahagyma, kolbász, paradicsom, paprika telíti meg gyomrunkat és csábítja el lelkünket jóféle fehérborral a gondtalan együttlétre, borbarátságokra.

Nem elveszett világ, régvolt eszme csupán a hegyoldalak szépsége, melyért rajongani lehet? Föllelhető-e még az ember és táj összhangja, türelmes tisztelettel átítatott egymásra figyelése? Állnak-e még a földbe vájt apró borospincék és présházak a déli lejtőkön?

Legtöbbjük már rom, mint sok egyéb. Gazdájuk már lenn nyugszik, hol már nem fáj semmi. Pedig e kőboltozatos borospincék valódi építészeti remekművek. Nem is sejtjük, hogy ezen apró, földbevéjt építményeket joggal nevezhetjük a Balaton-felvidéki ház ősmintájának. Születésükkor az építkezés során kitermelt kővel boltozták, és fedték be a gondosan félretett termőtalajjal. A pince így szó szerint a földből nőtt ki, vele egy anyag és forma. Kész állapotában csak egy kis füves domb és lugas takarta kőfalként jelenik meg a szőlőhegy oldalában, miközben belül kincseket rejt.

A földbe mélyed, a földhöz tapad, és a tájba simul, mintha ezer éve ott állna. E jellegzetességét a későbbi bővítések során is megőrizte, amikor a pince elé egy ajtóval

leválasztott boltozatos szoba és borkészítő helyiség épült, és nyeregterővel, padlással lefedett présházzá alakult át, ahol már nemcsak az eső elől lehetett meghúzódni, hanem lakni is lehetett.

E présházakba, a helyiség egyik sarkában tűzhelyet is építettek, amely a hosszabb ott tartózkodás fontos kelléke volt. Dologidőben az egész család kiteleplülhetett a szőlőbe és kényelmesen dolgozhatott.

Sajnos, e kiváló adottságokkal rendelkező borvidék egykori hatalmas szőlőterületeinek ma már csak töredékét művelik, azt is csupán a településekhez közelebb fekvő részekben. Igaz, él még néhány fanatikus öregember, aki kimegy és megkapálja a szőlőt, mert ez az élete, de egy nemzedék tapasztalata már kiesett.

Már nincs „János bácsi”, ki lekaszálja a fűvet, nincs ember, aki metszene, kapálna, fattyazna, kötözne, permetezne egész nyáron, e nagy melegben, aki még meg tudna tanítani e munkákra. Márpedig ha itt nem lesz, aki a szőlőt megművelje, a fűvet lenyírja, akkor ki működteti a falut, ki húzza meg a harangot, kiért érdemes a boltot nyitva tartani? Nem elég hát a természetet védetté nyilvánítani, azzal együtt valamiképpen védeni kell az ott élőket is.

Ők művelik a tájat, és ha nincs a szőlő megművelve, a rét lekaszálva, akkor a táj elveszti vonzerejét. Holott el kellene érni, hogy a helybéli meg tudjon élni a mezőgazdaságból, hogy eltartsa családját, gyermekeit. A jelenlegi elhalásközeli állapot megváltoztatása elodázhatatlan föladat. E településeknek egyedüli esélye az életben maradáshoz, hogy tudnak-e megélni és jövőt kínálni a családoknak. Tudnak-e lakhatási lehetőséget biztosítani az itt letelepedni szándékozóknak?

A falvak jövője érdekében új munkahelyek kellenek, mind az új lakosoknak, mind a jelenleg itt élőknek, hogy a természettel, önmagukkal és társaikkal összhangban, szeretettel és megelégedéssel végezhesék mindennapos, saját akaratukból választott tevékenységüket. Családot alapíthassanak, gyermekeiket fölnevelhessék, továbbadhassák nekik az életbölcsest, amely szerint a kifelé sugárzó belső béke az emberhez méltó életben gyökerezik, és hitből, szeretetből, reményből táplálkozik.

KRIZSÁN András, Pula főépítésze

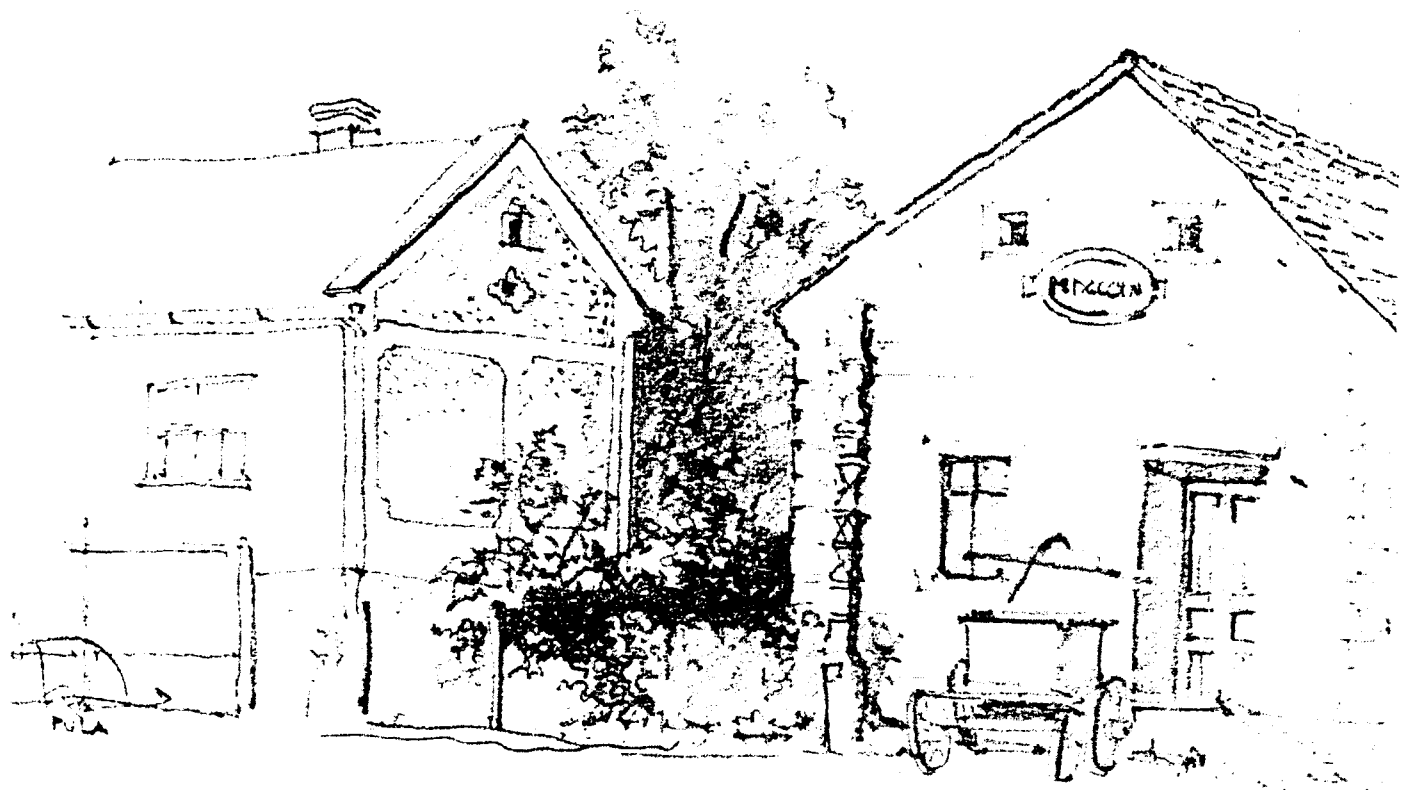

Krizzsán András–Somogyi Győző

A Balaton-felvidék tájba simuló népi építészet

A Cser Kiadó
gondozásában megjelent
KRIZSÁN András és
SOMOGYI Győző
*A Balaton-felvidék tájba
simuló népi építészet*
című értékteljes kötet,
pulai vonatkozásokkal

Cser Kiadó

KRIZSÁN András rajza

Falunap és Hősök napja

2010. május 29-én ismét megrendeztük a pulai Falunapot. Már délelőtt a fiatalok focizással kezdték a napot.

Először is , a hazai csapatok játszottak egymás ellen, ezután pedig egy kis késéssel a kapolcsi csapat is a pályára merészkedett a fiúk ellen.

A végsíp elhangzása után a sportemberek és a lelkes szurkolók a faluház mögötti udvaron éhségüket és szomjukat olthatták.

De nem állt meg a sportélet, mert a PILLER Ferenc által vezetett csocsó- és pingpongversenyen mutathatták meg magukat a tehetségek.

Az első helyezéseket azért mindenféleképpen megemlíteném: a női pingpongot PILLER Magdolna, a férfi pingpongot PILLER Ferenc, a csocsót pedig HOLCZER Balázs és CSEKŐ Máté párosa nyerte.

A nagy versenyek és csatározások közben a háziasszonyok bográcsban elkészített finomságokkal kényeztették el a falu apraját és nagyját.

A fiatalok csoportja, azaz a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) is készült egy szórakoztató kicsiny vetélkedővel, amelyet HOLCZER Balázs vezényelt le.

A vetélkedőn ötfős vegyes csapatok vettek részt. A szervezők humort és jókedvet nem sajnálva vicces föladatokkal látták el a résztvevőket.

Volt ott többek között kötélhúzás, karaoke, activity-társasjáték és még sok mókás időtöltés.

Humoros műsort láthattunk RÓKA Lajostól, néptáncbemutatóval készült a Pulai Néptáncgyűttes, majd beszédet mondott KERTÉSZ Lajos polgármester.

Az alkalmat még inkább érdekessé tette az ajkai íjászkлуб, akik bemutatót tartottak és lehetőséget kínáltak a célba lövészetre.

A napot végül zenés-táncos este zárta le, amelyből persze nem maradhatott ki a tombola sem.

Másnap reggel, azaz 2010. május 30-án a Hősök napja megemlékezésre látogathattak el a falu lakosai.

Sajnálatos módon, úgy tűnik, hogy az előző évekhez képest csak kevesebben vettek részt az ünnepségen.

A műsor számos föllépője között szerepelt például az öcsi Zöld Szivárvány asszonykórus, RÓKA Lajos, PILLER Magdolna, GETTINGER Szilvia, SZENGER István, valamint HAJDARA László ezredes is.

Egyes műsorszámok könnyeket csalogattak elő a megjelentek szeméből. Megható versek, énekek és beszédek hangzottak el.

Ilyen volt például LEITOLD István levele a fogolytársainak, és egy 1916-ban íródott levél svábul (és magyarul).

CSEKŐ Fruzsina

Ültess és olts Hősök Napja Pulán

Hősök Napja Pulán, 2010. május 30-án. Méltóságteljesen visszafogott emlékezés. A szép májusi délelőtt minden virága és ragyogása keretbe fogja az emlékező szavakat.

Van mire emlékezni, hiszen a falu lélekszámához képest az áldozatok száma nagy, igen nagy.

Nem vagyok idevaló, csak az emberek barátsága és a kertünk köt ide. Mégis, a rövid ünnepség alatt el tudok mélyülni az emlékezés fájdalmaiban.

Az első és második világháborúban elesett, eltűnt közeli rokonaim, a frontokat megjárt apai nagyapám, az ostrom alatt orvosi ellátás miatt elhunyt anyai nagyapám, hosszú hadifogságot szenvedett apósom jut eszembe.

Azután visszakerülnek a gondolataim a pulaiakra, a súlyos emberveszteségek, a sokszor igen nehéz életkörülmények akár el is fogyaszthatták volna e maroknyi népet, de nem így történt.

Az emlékezők között vannak fiatalok, és tudom, hogy a faluban a gyermekek száma sem kevés.

Mi a kisközösségek titka, gondolkodom még délután is, amikor a változó időjárás visszakerget a fedél alá a szőlőkötözésből.

Eközben nézem a szépen művelt kerteket, a fiatal és öreg gyümölcsfákat. Némelyik almafa matuzsálem, és mint vastag övet hordozza magán a hajdani oltás nyomát.

Itt töltöttük a nyarakat gyermekeinkkel, itt nevelődnek unokáink, eközben itt kezdtem el én is kertészkedni.

Az idős pulaiak, de a fiatalabbak is, rendkívül sokat segítettek. Itt láttam példát a szorgalmas, kitartó kertművelésre, az ültetés, oltás, a jövőben bizakodás varázsára.

A magam szerény módján én is ültettem és ültetek erdei és gyümölcsfát, ahogy a föld megengedi, és több-kevesebb sikerrel oltom a régi gyümölcsfajtákat.

Minden idetelepült hegybélinek csak javasolni tudom azt, hogy ha még nem próbálta, kezdje el a múlt és jelen értékeit kitartó ültetéssel és oltással megőrizni lélekben és kertjében egyaránt.

Mert ez a pulaiak megmaradásának a titka, de talán az egész nemzeté is: a jónak, a szeretetreméltónak, a múlt és jelen értékeinek kitartó ültetése és oltása mindannyiunk örömére és boldogulására.

PÉTI Miklós

Halódó öregfa és oltott utóda

Stumpf Márton pogácsaalmafája, a derekán oltva

A szabadságharc pulai honvédei

1848 nyarának legelején egyértelművé vált, hogy a rendelkezésre álló honvédalakulatok száma nem megfelelő. BATHYÁNY Lajos kormánya egy szélesebb katonai bázisra alapozott, és e réteget a nemzetőrség országos intézménye alkotta.

Az 1848. évi XXII. törvénycikk által életre hívott nemzetőrséget eleinte a belső rend fenntartására szánták. BATHYÁNY Lajos 1848. augusztus tizenötödikén fölhívást intézett a dunántúli törvényhatóságokhoz, hogy minél előbb indítsák el az önkénteseket.

1848 szeptemberében a miniszterelnöki fölhívás hatására alakult meg Zala vármegyében azon önkéntes zászlóalj, amely a negyvenhetedik számot kapta, és amelyben a pulai önkéntesek is megtalálhatók voltak.

A Zala vármegyei nemzeti őrsereg részletes összeírására Pulán is sor került. Sajnos, az összeírás lapjain nem található pontos időpont-megjelölés, de valószínűleg még ugyanezen a nyáron megtörtént.

A dokumentumon negyvenegy pulai név szerepel, a legidősebb negyvenkilenc, a legfiatalabb pedig huszonhárom esztendő. Az összeírtak között három tizedes (JÁGER József, KUGLER János és LEITOLD György), valamint egy őrmester (HAK Lipót) szerepel.

I. A zászlóalj útja

A zalai zászlóalj a tűzkeresztségen Nagykanizsánál esett át, mégpedig október harmadikán.

Október hetedikén a zászlóalj négy századból állt (mégpedig GYÍKA Jenő, CSÚZY Pál, INKEY Kázmér, CSILLAG László, illetve DEÁK Lajos századosok vezetésével).

A harcok után a zászlóaljat visszarendelték Zalaegerszegre, föltöltésre. GYÍKA Jenő őrnagy már szeptember harmincadikán fölterjesztette azon kérését a miniszterelnökhöz, hogy az önkéntesekből alakítsanak honvédzászlóaljat.

Október tizenhetedikén a zászlóalj létszáma mintegy hétszáz fő volt. A kérelemre válaszul a Haditanács még ugyanazon esztendő november tizenegyedikén közleményben tudatta a zászlóalj honvéddé alakulását.

A zalai önkénteseket PERCZEL Mór seregébe osztották be, a zalaiak október tizenhatodikán, Nagykanizsánál csatlakoztak a sereghez.

Október tizenhetedikén a zalaiak támadásba lendültek Letenyénél. Ennek eredményeként sikeresen átkeltek a Murán, és lefegyverezték a horvát csapatokat.

A zászlóaljat Csáktornyára és környékére szállásolták be, és innen terjesztette föl PERCZEL Mór a zászlóalj honvéddé alakításának kérelmét, október huszonnegyedikén.

1848. november tizenharmadik napján azt közölte GYÍKA Jenő őrnagy a zászlóaljjal, hogy a onnantól fogva a negyvenhetedik honvédzászlóalj nevet viselik.

A zászlóalj 1848 decemberétől folyamatos visszavonulásban volt, mégpedig egészen januárig, amikor is Pestre vezényelték őket, majd onnét Szolnokra.

A zászlóalj február elsején indult el Törökszentmiklósról. Február hetedike és tizenkettedike között Miskolcon állomásozott. Ezután, február tizenegyedikén már Rimaszombat városában találjuk őket.

A zászlóalj március másodikán Tiszafüredre húzódott vissza, itt egyesült a hadtest többi részével.

A kápolnai és egerfarmosi csatákban a zászlóalj sajnos igen komoly veszteségeket szenvedett.

A zászlóalj teljes létszáma mintegy kilencszázötven fő körül mozgott ekkor, a móri csata óta több, mint háromszáz fővel csökkent a létszáma.

Április tizenkilencedikén, Nagysalló viszfoglalásakor, KLAPKA György emlékiratai szerint a negyvenhetedik honvédzászlóalj INKEY Kázmér vitéz őrnagy alatt leginkább kitüntette magát.

A negyvenhetedik honvédzászlóalj veszteségei a tavaszi hadjárat során igen hatalmasak voltak.

A március tizenötödikén kilencszázötven fő számláló zászlóalj létszáma április kilencedikére mindössze nyolcszáznegyven főre apadt, és mire Buda alá értek, a létszám már csak hétszázötven főre csökkent.

Május negyedikén a zászlóalj a Svábhegyre vonult egy tizenkét fontos üteggel. ÉDER József beszámolója szerint az állandó ágyúzás dacára ők a hegy oldalában feküdtek, süttöttek, főztek, aludtak, oly nyugodtan, mint akár csöndes otthonukban.

GÖRGEY Artúr május huszadikán úgy ítélte meg, hogy eljött az idő az igazi rohamra. A roham hajnali háromkor indult meg.

Az Attila út négyszázhetes szám előtt gyülekező negyvenhetedik honvédszászlóalj a hadtestparancsnok, a dandárparancsnok és tisztjeinek vezetésével indult meg.

A közvetlen ellenfelük a rést védő huszonharmadik (CECCOPIERI-) gyalogezredí sor, illetve az első báni és varasdi-körösi határőrezredí gyalogság volt. A negyvenhetedik honvédszászlóalj jutott be elsőként a várba.

A zászlóalj a Szent György tér felé rohamozott, itt került szembe HENTZI Henrik személyesen vezetett gyalogezredével. A küzdelemben maga HENTZI is elesett, valószínűleg HERTELENDY Kálmán vagy PÜSPÖKY Grácián lőtte le. A zászlóalj az ostrom során huszonhárom halottat veszített és hatvanegy sebesültje volt. Az ostrom után a zászlóalj a Vág menti hadjáratban vett részt, egészen 1849 júliusáig. Komárom alatt súlyos veszteségeket szenvedett el, de még így is a hadtest legerősebb zászlóalja maradt.

A zászlóalj Komárom városa alól egészen Világos városáig vonult vissza. A zászlóalj története, hasonlóan oly sok más hadtesthez, a világo-si vár alatt ért véget.

A zászlóalj egyik tisztje erről azt írta, hogy a fegyvert gúlába rakták, a zászlónak meg csonka rúdját támasztották a fegyverekhez, féljobbra fordulva, nehéz szívvel, sírva búcsúzkodtak. A lerakott fegyvert a muszka (orosz) őrség vette körül, őket pedig, mint a birkákat, úgy hajtották egyhuzamban, éjfél után egy óráig.

A fegyverletétel után az oroszok átadták a foglyokat az osztrákoknak. A tiszteket besorozták a seregbe, a többieket pedig szabadon engedték.

II. Néhány adat Pulával kapcsolatban

A szabadságharc ideje alatt KULCSÁR István töltötte be a petendi plébánia vezetését (1835–1875). PORPÁ CZY György Gergely így ír ezen időszakról: „Zivataros időket élt meg, a nemzet ezidőben kezdte lerázni magáról az évszázados rabláncokat, majd utána az elnyomás szomorú évei következtek. Jó magyar ember lehetett, elárulja ezt egy megjegyzése.

A Halotti Anyakönyvnek 186. lapján április 14-e után ezt írta: E holtak anyakönyve öccsellenciájának Budán, április 28-án kelt körlevele folytán édes honi nyelvünkön vezetetni rendeltett. A szabadságharcra vonatkozóan semmi megjegyzést nem találunk az anyakönyvekben.

Talán óvatosságból, a kegyúrnak az Esterházyak iránti lojalitásból tette, avagy kezdettől nem bízott a sikerben. Jó magyar szíve mégis örült, amikor újra édes honi nyelvünkön írhatta az anyakönyvi bejegyzéseket.

Kapolcsról három őrsereg indult el, Tapolcára, majd onnét Keszthelyre vonultak, ahol akkor a lánglelkű keszthelyi premontrei tanár volt megbízva a nemzetőrség megszervezésével, és azzal, hogy az összegyűlt csapatokat vezesse el a Mura mellékére, a rácok elleni harcokra.

1848. Mindenszentek estéjén kezdtek először a halottakért harangozni, bizonyára az elesett hősökre emlékezve. A nagyobb harcok elkerülték e vidéket, de a szomorú utórezgéseik ideik eljutottak. A lerongyolódott, kifosztott népet járványok pusztították.”

1849. november elsején a pulai község vezetése levélben fordult a szolgabíróhoz, a még titokban a házaknál lévő fegyverek kérdésében. A levélben hitelüket adják, hogy nem található fegyverek a községben.

A levél aláírói: HOLCZER József bírós, illetve RÖTH István, JÁGER János, KUGLER János, HEITER János és SZAFNER János esküdtek. A szabadságharc után hat pulai honvédnek kellett még több évig jelentkezni a hatóságoknál ellenőrzésre.

Egy keltezetlen irat szerint ezek a következők: FISCHER Ferenc, HAAZ János, MOLNÁR József (az irat szerint ő volt az egyedüli önkéntes), JÁGER János, HOLCZER János (a Károly-huszárezred tagja volt), illetve SZAFNER György.

Misem bizonyítja jobban a magyarországi, köztük a pulai svábok hűségét a magyar hazához, mint hogy szinte az egész község megmozdult eme nehéz években. Többen jelentkeztek nemzetőrnek, majd honvédnek is.

Az önkéntesek végigharcolták a szabadságharc legnehezebb ütközeteit: a negyvenhetedik honvédszászlóalj több mint tizenöt ütközetben vett részt. A zászlóalj elismerését maga GÖRGEY Artúr is elismerte. Amikor ugyanis 1849. május huszonegyedikén a svábhegyi Óra-villa tornácáról távcsövével megpillantotta a zászlóalj zászlóját a budai várfalon, így kiáltott föl: „Ott, ott! Ott lobog a nemzeti trikolor! Éljen a honvéd!”

Fölhasznált irodalom

MOLNÁR András (szerk.), *A szabadságharc zalai honvédek 1848–1849.* Zalaegerszeg, 1992.

PORPÁ CZY György Gergely, *A vigántpetendi plébánia története.* Vigántpetend, 1962.

LEITOLD Attila

Pula népességének alakulása

MÁTISNÉ SZABÓ Erzsébet, a körjegyzőséghez tartozó falvak népesség-nyilvántartója – REMÉNYI Antal, vagyis Tóni bácsi adatait is felhasználva – összesítette a falu népességének alakulását 1746-tól napjainkig.

Az ember nem is sejtené, hogy milyen összefüggés van a politika és a falvak népességmegtartó ereje között.

Igaz, a mi településünk, a bakonyalji, Balaton-fölvidéki apró falvak közé sorolható, ám a lélekszámváltozás néhány év alatt pontosan követi az országos közéleti irányítás következményeként az országvezetés hibáit, vagy reményt adó megújulását.

A Németországból betelepített jobbágyoknak tizenöt évig nem kellett adózniuk, ami gyarapodásukat, házépítésüket és a gyermekáldást is ösztönözte. 1746-ban érkeztek a német telepescsaládok, és az első adat egy év múltán már hiteles.

Húsz év alatt nyolcvannegy fővel gyarapodott községünk lélekszáma. A következő tizenöt évben pedig megkétszereződött. A forradalom és szabadságharc előtti évek idején sok fiatal fiú hagyta el a községet, vitték el katonának, másutt nősült, így e húsz év egy helyben toporgást jelentett e téren.

A Ferenc József-i kor – a kiegyezés után – bizonyonnyal számos lehetőséget biztosított az erdőtelepítésre, a fakitermelésre, az önellátó gazdálkodásra, piacozásra és vásárolásra, malmok épültek sorra, így nem csoda, ha az adatok azt bizonyítják, hogy 1910-re érte el a legnépesebb korszakát e fészkalja falu.

A két világháború nem pusztított annyit, mint az úgynevezett „szociálizmus” diktatórikus évtizedei.

Ekkor ugyanis erőszakkal elvették és elvitték a faluból a szarvasmarhákat, a lovakat, a técszirodát; továbbá, a fölfedezett alginitbányát, a földet és a munkahelyeket elvették, elvitték az önálló faluvezetést, (a kántortanítótól megkérdezték, kántor akar-e lenni vagy tanító, mert a kettő együtt tilos).

Utóbb megszüntették az iskolát, és ma már a polgármester is csak negyedállásban tölti be hivatalát, orvos pedig havonta három alkalommal érkezik egy-egy órára. Éppen száz éve négyszáz-kilencvenhatan laktak Pulán, ma pedig kettőszáz-tizennyolcan vagyunk.

Nem véletlen, hogy az új kormány a legelső teendői közé sorolta a falvakban élők életlehetőségeinek soron kívüli javítását, a kisvállalkozások megsegítését, mert hiába tanul szakmát vagy szerez diplomát egy-egy tehetséges pulai fiatal, egyszerűen képtelenség elhelyezkedni itt vagy a közelben.

Az eladó lányok férjhez menési, a fiúk családalapítási esélyei tragikusan csökkentek. És számos hasonló település van és volt a környékünkön. Ha megnézzük a tizennyolc év alattiak rohamosan csökkenő számát, kiderül, hogy az elmúlt évtizedek gazdaságpolitikája Tálod sorsára juttatta volna Pulát is.

Tudjuk, Tálod az egykor szomszédos község helyén ma már csak a templom romjai lennének kutathatók. Benőtte az erdő, és a gyakorlotabb turisták is anélkül baktatnak el mellette, hogy észrevennék a figyelmeztetést.

Legalább nekünk, pulaiaknak, legyen intő jel ama néhány tucat egymásra rakott kő, amely a tálodi templom helyén még megtalálható. Talán e figyelem lehet Tóni bácsi életének és munkásságának is az egyik legértékesebb hagyatéka.

NÁDOR István

A népességszám alakulása Pulán

Év	Népesség
1747	119 fő
1770	203 fő
1785	437 fő
1828	462 fő
1846	462 fő
1869	487 fő
1910	496 fő
1949	416 fő
1960	380 fő
1990	214 fő
1996	224 fő
1997	230 fő
2000	228 fő
2001	231 fő
2004	228 fő
2005	228 fő (ebből 18 év alatti: 51 fő)
2006	232 fő (ebből 18 év alatti: 49 fő)
2007	233 fő (ebből 18 év alatti: 50 fő)
2008	222 fő (ebből 18 év alatti: 44 fő)
2009	220 fő (ebből 18 év alatti: 41 fő)

MÁTISNÉ SZABÓ Erzsébet

Az elmúlt négy év a német kisebbség szemével

2006. okt. elején Pula lakossága 4 évre megválasztotta a német kisebbségi önkormányzat képviselőtestületét, melynek tagjai: HOLCZER János, KISS László, LEITOLD Istvánné, STEIERLEIN Miklós, PILLER Magdolna Ildikó (elnök). Még az évben határozatot hoztunk a Szent Flórián-kápolna fölújításának támogatásról, egy fénymásológép vételéről, a régi hibás és gazdaságtalan működése miatt. 2007-ben együttműködési megállapodást kötöttünk a települési önkormányzattal, pályázatot nyújtottunk be számítógép beszerzésre, melyet formai s tartalmi okokra hivatkozva visszautasítottak. Májusban új néptáncokat bízunk meg a helybéli csoport vezetésével, mivel az előző oktató munkahelyi okokra hivatkozva visszalépett.

A nemzeti, etnikai s kisebbségi nevelés és oktatás bevezetéséről határozat született a nagyvázsonyi Mesevár Óvoda s Bölcsődében. Egyhangúlag elfogadtuk a javaslatot, miszerint a kisebbségi önkormányzat hozzájárul a faluház működési költségeihez. A következő év februárjában együttműködési megállapodás született a Veszprém Megyei Német Kisebbségi Önkormányzattal, novemberében a Pulai Ifjúsági Klubbal.

A Mesevár Óvoda s Bölcsőde vezetői állására benyújtott pályázat értelmében a kisebbségi testület támogatta STÁHL Györgyné kinevezését. Táncsoportunk részt vett a vöröstói nemzeti napon, a barnagi falunapon, erősítve a települések közti együttműködést. A tavalyi év során az iskolaigazgatói pályázatokat is véleményeztük. Határozat született a Pulai Római Katolikus Templom tornyának festéséről, valamint a PIK által szervezett Hagyományörző Nap pályázatának benyújtásáról, melyre támogatást nyertünk.

A kisebbségi önkormányzatok körében a névváltoztatási kérelem véleményezése értelmében a Várnai Zseni Közös Fenntartású Német Nemzetiségi Nyelvet Oktató Általános Iskola s Alapfokú Művészetoktatási Intézmény neve ezen túl: Kinizsi Pál Általános Iskola s Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. A néptáncsoport ez évben új néptáncokat kapott, mivel az előző oktató huzamosabb ideig külföldön tartózkodik. Októberben egy egyetemi tanárnő, WILD Katalin is meglátogatta falunkat, hogy a nyelvjárást kutassa: hangfölvételeket készített a VISZT-házaspár otthonában, és ezek alapján vizsgálódott.

A kutatás eredményeképp elkészült egy könyv is, melyből községünk egy tiszteletplé-

dányt kapott a pécsi tanárnőtől. Nov. végén ellátogatott falunkba az *Unser Bildschirm* forgatócsoportja (PÁNOVICSNÉ SZEIBERLING Krisztina), hogy kisfilmet készítsenek községünkről s hagyományainkról, melyhez anyaggyűjtéssel járultunk hozzá. A fölvételek s beszélgetések készítése során egy megrázó fordulat következett be: REMÉNYI Antal, Tóni bácsi rosszul lett, s eltávozott közülünk. Az addigi fölvételekkel a forgatócsoport egy emlékműsort összeállított. Ezt 2010. márc. 9-én adták le az MTV1-en. Megtekinthető az MTV videótárában az *Unser Bildschirm* név alatt a márc. 9-i műsorra kattintva.

Az idei évben a Tótvázsonyi Kisebbségi Egyesülettel született együttműködési megállapodás, melynek értelmében Pula is részt vett a júl. 5-én, hagyományörző jelleggel megrendezett *Sváb Falvak Első Találkozásán*, Tótvázsonyban. A rendezvényen résztvevő tizenkét falu bemutathatta saját értékeit, hagyományait, ételeit és szokásait, valamint megismertette a többi résztvevő község történetét is. Az egész napos programra az *Unser Bildschirm* forgatócsoportja is ellátogatott.

Az összeállítás 2010. jún. 22-én volt megtekinthető az MTV1-en. A tótvázsonyi összeállítás is megtekinthető az MTV videótárában az *Unser Bildschirm* név alatt a jún. 22-i műsorra kattintva. Évente a napirendi pontok közt szerepelt a nemzetiségi oktatást s nevelést végző közoktatási intézmények (Mesevár Óvoda s Bölcsőde, Várnai Zseni Általános Iskola) költségvetési tervezetének véleményezése, mivel ezen intézményekben a német oktatása folyik. A kisebbségi önkormányzat minden évben megpályázta a földadat alapú támogatást, s hozzájárult a Falunap, ill. a Nácihegyi-nap megszervezéséhez, hol a Pulai Ifjúsági Néptáncsoport is föllépett. A jövőben is igyekezni fogunk megfelelni minden elvárásnak s előírásnak, s ami a legfontosabb: őrizni fogjuk a német nemzetiségi hagyományokat, hogy unokánk részesüljenek nagyszüleink világából.

Szeretnék köszönetet mondani a sok segítségért HENN Ferencné körjegyzőnek, INHOF Ágota könyvelőnek, KERTÉSZ Lajos polgármesternek, LEITOLD Istvánné elnökhelyettesnek s a segítőkész embereknek, kik rendelkezésünkre bocsátották nagyszüleik ruháit, akik süteményekkel járultak hozzá egy-egy rendezvényhez, és akik tevékenyen részt vettek a rendezvények megszervezésében és lebonyolításában. Köszönet Nékik!

PILLER Magdolna Ildikó

Reményi Antal emléktáblájának avatása

2010. július 24-én, Pulán, az 1848-ban épített iskola (a jelenlegi Falumúzeum) falán közösen fölavattuk REMÉNYI Antal, Tóni bácsi emléktábláját.

Az emléktábla elhelyezését e központi helyen közösen kezdeményezte a Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet, Pula Község Önkormányzata, a Pulai Német Kisebbségi Önkormányzat, valamint az Eszterházy Károly Közalapítvány.

Az avatási ünnepségen részt vett Tóni bácsi özvegye, a mindenki által szeretett Boriska néni, a család sok tagja, ezenkívül a környékbéli falvak polgármesterei, és nagy számban Pula község polgárai, továbbá a náczihegyi birtokosok és a barátok.

Megnyitóbeszédében MÁRTA István zeneszerző meghatott szavakkal emlékezett meg Tóni bácsiról, kiemelve, hogy egyike volt a Művészek Völgye kezdeményezőinek.

DEBRECZENYI János, Veszprém polgármestere a régi barátság okán emlékezett meg REMÉNYI Antal tevékenységéről, ama fáradhatatlan munkáról, amelyet közéleti és helytörténeti téren kifejtett.

KERTÉSZ Lajos pulai polgármester a köszöntő szavaiban a szeretet hangján adott hálát Pula községpolgárainak nevében Tóni bácsi egész életművéért.

Zárásul az emléktábla leleplezése után virágcsokrot nyújtottunk át Boriska néninek. Az ünnepi hangulatot a Muzsikás együttes két tagjának játéka színesítette.

Az avatás után a résztvevők megtekintették a Falumúzeumban rendezett kiállítást, amely vázlatosan bemutatta Tóni bácsi egész tevékenységét.

Az összes megtekinthető iratokért és tárgyakért köszönet illeti a családot és a pulai polgárokat.

Újra színház Pulán

A pulai színházsátorban újra színházi előadás lesz a Művészetek Völgye fesztivál keretében.

Nagyszabású Völgygálát tart ugyanis 2010. július 31-én, egy szombati napon a Békés-

csabai Jókai Színház, valamint a fővárosi Új Színház társulata.

Az ünnepi színházi este teljes befolyó bevétele a magyarországi árvízkárosultak javára ajánlják föl.

Eszterházy Károly Közalapítvány

Kérjük a pulai polgárokat, a náczihegyi birtokosokat, valamint a község összes barátját, hogy mindazok, akiknek lehetőségük van adóbevallást készíteni, jövőre is támogassák adójuk egy százalékával a pulai Eszterházy Károly Közalapítványt.

Az alapítványunk adószáma:
19266844-1-19.

Minden támogatásukat előre is nagyon köszönjük:

az Eszterházy Károly Közalapítvány kuratóriuma.

A 2010. évi országgyűlési választások eredménye Pulán

Pártlisták

FIDESz – KDNP	61	(54,4%)
Jobbik	28	(25%)
Lehet Más a Politika (LMP)	11	(9,8%)
MSzP	11	(9,8%)
MDF	1	(0,8%)

Egyéni jelöltek

HORVÁTH Zsolt Dr. (FIDESz – KDNP)	66 (59,4%)
KOVÁCS Rajmund (Jobbik)	30 (27%)
BRANTMÜLLER László (MSzP)	15 (13,5%)

Egy kis humor

REMÉNYI Antaltól, vagyis Tóni bácsitól kaptuk ízelítőül a hetente megrendezett hajdani pulai „filmszínház” néhány korabeli műsorismertetőjét.

Az alábbi plakát a hatvanas évek közepéről származik. A filmcímeket összeolvasva nem nehéz fölismerni a műsor összeállítójának humorát...

Filmszínház műsora

N 10	Korhatár nélkül. Hurrá, nyaralunk Szovjet film. Kisérőfilm: 057. VILÁGHÍRADÓ
	NEM Történet egy mai fiatal házaspárról szól. Főszerepben: Bodrogi Gyula, Törőcsik Mari. Kisérőfilm: Nyitány.
	Korhatár nélkül. Elvtársak Magyarul beszélő francia-olasz film. Főszerepben: Marcelló Mastroianni. Kisérőfilm: 058. VILÁGHÍRADÓ
	Egy krumpli, két krumpli A jog és a szerelem harcra a gyermekért. Magyarul beszélő amerikai film. Kisérőfilm: 059. VILÁGHÍRADÓ
<p>~~Műsorjegy: 2,50 forint.~~ Tanulmányosoknak ifjúsági bérletre 1,50 forint.</p> <p>Előadások kezdete: Hétköznap _____ órakor. Vasárnap _____ órakor.</p> <p>A Moziüzemi Vállalat a műsorváltoztatás jogát fenntartja!</p>	

A pulai náczihegyi középső úton végzett útépítési munkákról a 2009. esztendőben

(Részletek az önkormányzati támogatás fölhasználásáról készült beszámoló jelentésből)

I. Előzmények

A Pula-Náczihegyi Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) a 2009. évben legfontosabb tevékenységeként a Pula Község Önkormányzat tulajdonában lévő náczihegyi középső út helyreállítását, fölüjlesztését jelölte meg. Egyeztetésként részt vettünk a 2009. febr. 12-i önkormányzati ülésen, ahol elképzeléseinket előadtuk. A pulai Önkormányzat tulajdonában lévő út javításában Egyesületünk azért érdekelt, mert tagjaink birtokaik megközelítésére ezt használják. Ekkor már kezünkben volt egy árajánlat, melynek kibocsátója a középső út helyreállítását 3,4 m ft-ért vállalta volna. Mivel nyilvánvaló volt, hogy ekkora összeg egyszerre egyik érdekelt sem áll rendelkezésére, ezért először is a legrosszabb állapotban lévő szakaszok javítását tűztük ki célul. Az Önkormányzat biztosította Egyesületünket az útfölváltás elvi támogatásáról, és lehetőség szerint anyagi hozzájárulásról is. Az Önkormányzat 200.000 forint összegű támogatása 2009. szeptember 14-én érkezett Egyesületünk számlájára. Előzőleg, 2009. augusztus 31-én a támogató képviselőjében KERTÉSZ Lajos polgármester, illetve a támogatott képviselőjében JÁGER Tamás egyesületi elnök szerződést kötöttek a támogatás kitűzött célnak megfelelő fölhasználásáról, és az ezzel kapcsolatos elszámolási kötelezettségről.

II. A vízkivezetők megépítése

Mivel az út állapotát a meredekebb szakaszokon lerohanó víz rontotta, ezért annak a kivezetéséről kellett gondoskodni. Két vízkivezetőt építettek be: egyet a Szent Ignác-szobor alatt, egyet a PUSKÁS-pince és a KNOLL-telek között. A vízkivezetők akácdeszkákra szerelt fenyőgerendákból állnak, melyeket kovácsoltvas távolságtartók merevítenek. A víz a fenyőgerendák közt hagyja el az utat. A júl. végére elkészült vízkivezetőket a helyi tapasztalat alapján tökéletesíteni kellett, megerősített távolságtartók beépítésével. A vályúkat folyamatosan kell tisztítani a víz által belesodort murvától s lombtól. A vízkivezetők megépítése saját erőből történt, a tagjainktól összegyűjtött pénzből, ajándékozott faanyaggal (FÁBIÁN Gyula, Taliándörögd), ingyen asztalosmunkával (STEIERLEIN András) s a tagok által végzett fizikai munkával (szállítás, összeszerelés, árokásás, behelyezés, tömörítés). Az építésben

segítséget nyújtott gépkölcsönzéssel a nagyvászonyi Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. is.

III. A kátyú megszüntetése

A TOKOLICS, PILLER és PUSKÁS családok birtokai közti kátyú fölszámolása szakértelmet s gépi munkát kívánt. A Séd Mérnök Bt. 2009. okt. 14-i árajánlatában 380.000 ft-ra becsülte a költségeket. Az árajánlatot Egyesületünk elfogadta, ezután a Bt. a munkát megkezdte, s nov. 1. felében be is fejezte. A munkálatok eredményeképp az útfölszín megváltozott, a mélyedést föltöltötték. Az északi oldalon egy kövel töltött árok fogadja be s vezeti át az út alatt a lejtőről zúduló vizet, az útalapot pedig az úttestbe elhelyezett geotextília védi. A földadatot nehezítette az időjárás rosszabbra fordulása, a pénzeszközök szűkössége, a munkát szervezők más irányú elfoglaltságai. Ezek miatt a kívánatos csatlakozó javítási munkákat eddig nem lehetett elvégezni. Mindezekre föltétlenül sort kell keríteni a 2010. évben.

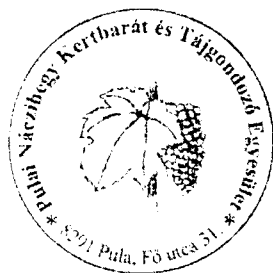
IV. Elszámolás

A 2. s 3. pontban jelzett útépítési munkák költsége 451.980 Ft volt. Ezúton mondunk köszönetet a náczihegyi tulajdonosok és egyesületi tagjaink nevében az Önkormányzatnak a segítségért, s a jövőre nézve is reméljük a gyümölcsöző együttműködést. Forrásaink: az önkormányzat támogatása (200.000 Ft), az egyesületi tagok célhozzájárulása (176.000 Ft), az egyesületi tagok tagdíja (75.980 Ft), vagyis összesen 451.980 Ft.

V. A középső úttal kapcsolatos terveink

Ha forrást tudunk teremteni, még 2 vízkivezetőt kellene megépíteni. A kátyú helyén föltöltött rész széleinek murvaterítéses gépi munkálatait is el kellene végezni. Közgyűlésünk határozatot fogadott el, hogy kezdeményezzük egy-egy ponton a *Náczihegy, Náczihegyi Középső út*, illetve *Náczihegyi Felső út* tájékoztató táblák jól látható kihelyezését. Ezekhez természetesen kérjük az Önkormányzat egyetértését, támogatását. Arról is tájékoztatjuk az Önkormányzatot, hogy az egyes náczihegyi ingatlanokat (pincéket, telkeket) szeretnénk egységesen kis táblákkal megjelölni. Ennek módjáról s formájáról egyelőre nincs megfelelő állásfoglalás.

JÁGER István Tamás

PULAI NÁCZIHEGY KERTBARÁT ÉS TÁJGONDOZÓ EGYESÜLET
8291 PULA, FŐ UTCA 31.
ADÓSZÁM: 1 9 3 8 3 2 8 6 - 1 - 1 9
BANKSZÁMLASZÁM: 7 3 6 0 0 0 8 - 1 8 0 8 1 0 8 4
VESZPRÉM MEGYEI BÍRÓSÁG BEJEGYZTE 2930 SZÁMON 2008. 04. 24.

Kedves Tagtársak!

Alapszabályunk szerinti évi rendes

közgyűlésünket 2010. augusztus 1-én (vasárnap) 16 órai kezdettel

tartjuk Pulán, a **Faluház nagytermében**. Ha a tagok nem jelennek meg a határozatképességhez szükséges számban, akkor 16³⁰ perckor azonos tárgykörben újabb közgyűlést hívok össze. A megismételt közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

Napirend:

16⁰⁰-16⁴⁵ Dr. SZALAY Tímea, a Csalán Egyesület elnöke tart előadást a **komposztálásról**. Erre szeretettel várunk minden érdeklődőt, nemcsak az egyesületi tagokat.

16⁴⁵ Közös ügyeink megbeszélése, megvitatása, eldöntése

- Megemlékezés elhunyt tagtársainkról (**REMÉNYI Antal és CZIMMER Attiláné**)
- A Nácihegyi ünnep szervezésének értékelése és tanulságai.
- Beszámoló az Egyesület tavalyi közgyűlése óta végzett tevékenységéről.
- Gazdálkodás, jelenlegi pénzeszközeink.
- Pályázatok.
- Belépés a Megyei Kertbarát Egyesületbe.
- Útjelző táblák és házszám táblák készíttetése.
- 2010. évi tagdíjak befizetése.

A közgyűlés nyilvános. Szeretettel várjuk az egyesületi tagokat, az egyesületbe belépni kívánókat, Pula polgárait és a vendégeiket egyaránt.

Veszprém, 2010. július 22.

JÁGER István Tamás
elnök

Meghívó

Pula község Önkormányzata és Német Kisebbségi Önkormányzata,
valamint a Pula-Náczihegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE)

meghívja Önt és barátait a 23. Náczihegyi ünnepre

2010. július 31-én, szombaton

10⁰⁰-kor a templomban ünnepi szentmisét tart
PINTÉR Tamás Pius plébános atya

16³⁰-kor kisbuszunk indul a falu elejéről
nyugdíjasok, mozgáskorlátozottak, fájós lábúak kérésére,
és minden utcából fölviszi azon érdeklődőket az ünnepségre,
akik a kapu előtt várják a falugondnokot.
A helyszínen székek, padok biztosítva vannak
az idősebb korosztály számára.
A nézők viasszaszállításáról is az önkormányzat gondoskodik.

17⁰⁰ órakor a Szent Ignác-szobor erdei színpadán

a **Himnusz** közös eléneklésével kezdődik az ünnepség.

A megjelenteket köszönti **KERTÉSZ Lajos** polgármester.

CSICSICS Marcell szavalja **BENEDEK Elek** *Ne bánts d a fát* című versét.

A **Pulai Ifjúsági Táncsoport** fellépése. Művészeti vezető: **KREUTZ Károly**.

Beszédet mond **HORKAY Nándor**, üzletágvezető igazgató, VÁTI Területi Tervezési és
Értékelési Igazgatóság

KRIZSÁN András olvas föl a tavaly megjelent *A Balaton-felvidék tájba simuló népi
építésze* című könyvükből egy részletet.

Német Nemzetiségi Énekkar Magyarpolány (a Passió énekkara) ad műsort. Vezényel
Dr. LUKÁCS Andrásné karnagy

JÁGER Eszter szavalja **BABITS Mihály** *Őszi pincézés* című versét.

A hagyományaink folytatásaként **JÁGER Tamás**, a PUNKTE elnöke locsolja meg 2009-
es évjártatú borával a Szent Ignác-szobor lábát, hogy jövőre is itt találkozzunk erőben,
egészségben.

Az ünnepséget a **Szózat** közös eléneklésével fejezzük be.

Utána a pincéknél családi tábortűz, borkóstoló és csillagvizsgálás hajnalig.